

Plymouth, Pa., 10 d. Rugsėjo.

Didžiausia nelaime mūsų iszeivių tautiškojo gyvenimo be abejonės yra bažnytiniai vaidai, koki be paliovos tai vienur tai kitur įvyksta. Tautai ne pro šalį bus jeigu tam dalykui czion paszvensime nors keletą žodžių. Retai pasmus yra tokia parapija, kurioje nebutu įvykę barniai, o nekartą ir kruvinos musztyinės. Pirmiau, kada parapijos susidėdavo isz lenkų ir lietuvių, vaidai niekad nesiliovė isz tos priezasties, kad lenkai visame kame mūsų brolius skriaudė ir apgaudinėjo, dėlto iszvingti tūs nesutikimus tik tada buvo galima, kada lietuviai atsiskyrė nū lenkų ir jau neturi su jais jokios sėbrystės. Taigi lietuviai paskutiniame laike ir vienur ir kitur užsidėjo lietuviszkas parapijas, taciaus ir czion be pesztynių neapsieina. Kadangi szaltinis szitų vaidų yra visur vienokis, beje visur jie įvyksta per kalcezią pragobusių ant pinigų kunigų, tatau jaučiame sav už pareigą persergėti mūsų brolius, koku budu galima visą tą piklą iszvingti. Visos szitos nelaimės iszdygsta isz to, kad lietuviai per daug yra įtikėję į teisingumą tulų ne kam tikusių kunigų. Nesitikėdami nū kunigų jokių apgavyszių, jie jiems mielai pavesdavo valdymą visų parapijos pinigų be jokios priziuros isz savo pusės, o tūmi tarpu tie pinigai ne ant parapijos reikalų ėjo, bet ant pirkinėjimo mūsų ir krovimo kraiczių dėl kunigo gaspadinių. Patys esame kalti už tai, kad galėjo ir szia dien dar tegali rastiesi mūsų tarpe toki „penėti bedieviai“, kokių mes czia Amerikoje jau daugybę turime. Juk jeigu parapijos paczios butu valdziusios szventnyczios izdą, tai be abejonės nei vienas isz jų nebutu tapę tokiais, kokiais jie szia dien kad yra.

Tegul-gi lietuviai syki ant visados įsikala sav į atmintį tą dalyką, kad nereikia kunigui pavesti pinigiszkos dalties parapijos ukės. Dėlto parapija turi iszsirinkti gerą komitetą, kuris iszmokėtu kunigui suderėtą algą ir visus pinigiskus parapijos reikalus vestu patys. Tūmet bus zinia ant ko nueina mažiausias skatikas ir parapijos mūsų veikiai pasiliks be skolų ir vaidų.

— Sziamė numeryje patalpinom isz Boston, Mass. dvi korespondencijas, prieszingas viena kitai. Jos patilpo be jokios permainos mislies, tik su pataisa raszliavos. Užtai, skaitytojai, perskaitykit ir nuspręskit, kuri pusė yra teisingesnė ir kas visam tam sumizimui yra kalceziausias. . .

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Kaip zinia, *Veiverių* prefektas, kunigas Valaitis, kursai mokydavo *Veiverių* seminarijos mokytinius religijos gudiszkoje kalboje, suvis nežinia dėlko atsisakė nū savo vietos ir, zinoma, algos. Dabar maskoliams nauja rupestis, ar ras kur tokį kunigą, kursai apsimtu vėl gudiszškai iszguldinėti religiją. Kunigą *Czėsną* Apuchtinas (kuratorius *Varšavos* mokslinio apskriczio) szaukė pas savę, bet negalėjo pertikrėti, kad anas apsimtu gudiszkoje kalboje iszguldinėti. Dabar jieszko kito kokio kunigo, kursai apsimtu iszpildyti tai, ko jie reikalauja. Tai da dabar vis nežinia, ar rasis draugas kunigui *Michnevycziui*. . .

Seinų dvasiszkoje seminarijoje gudai ketina įvesti gudiszką kalbą į konsistoriją, taip-gi ir paczioje seminarijoje visi penki kursai, kur ne lotyniszka, bus maskoliszka. Taip-gi nori įkiszti į seminariją mokytoją gudiszkos kalbos kokį nors gryną gudą į

vieta lietuvio p. *Kairukszcio*. Bet pagal konkordatą su popieziūm, mokytojum gudiszkos kalbos seminarijoje gali buti tik katalikas, dėlto seminarija, zinoma, nepriims gudo. Bet isz kitos pusės maskoliai gali skaudžiai įkasti seminariją. Įvedė jie kaip jau kadais rasziau, kad koznas, kursai įstoja į seminariją vėliaus kaip pusė metų po egzaminų gimnazijoje, turi isznaujo iszdavinėti gimnazijoje, egzaminą isz gudiszkos kalbos, geographijos ir gudiszkos istorijos. Aiszkiaus sakant, jeigu asz iszdavęs reikalingą egzaminą gimnazijoje vaziūsiu į seminariją palaukęs nors pusmetį, tai jau mano gimnazijos egzaminai nieko negilūja ir asz turiu isznaujo iszdavinėti. Yra tai „augszciausias paliepinimas“, malonė caro *Nikalojaus II*. Szjmet į *Seinų* seminariją priėmė 15 aspirantų, isz kurių 7 ar 8, t. y. pusė turės iszdavinėti isznaujo egzaminus gimnazijoje. Ar daugelis isz jų iszdūs, pamatysim toliaus.

Ant užbaigimo papasakosiu dar vieną jūkingą atsitikimą. Vaziavo nakczia žydas su miltais isz *Liudvinavo* (tenais yra vandeninis malunas) į *Senapilę*. Vaziūjant per vieną „baisę vietą“, pro seną kapinyną, kur, sako, tankiai „pasirodė“, žydas atsigrįsz, ar nematyti ko užpakalyje atsivejant. Ugi atsigrįzta — sėdi kas gale vezimo ant maiszų miltų. Žydas ko neapmirė isz baimės. Bet žydas vis žydu, nenustojė nūvokos: pradėjo gąsdinti tą, kursai „pasirodė“, dainūdamas: „Vežsziu po kryziūm, vežsziu po kryziūm!“ Mat anas, iszsigandęs kryžiaus, turės isznykti. Žydas visą laiką vaziūdams dainavo: „Vežsziu po kryziūm!“ ir kada isztikro privažiavo prie kryžiaus pakelėje, atsigrįzta — jau nėra nieko ant vezimo. Dabar žydas tikrai mislyja, kad jam

kas isz kapinyno „pasirodė“, ir tik kryžiaus pabugęs, isznyko. Tūm tarpu einantis keliu žmogus įlipo, nesiklausęs žydo, į vezimą, o paskui, kada jam reikėjo, vėl nesiklausęs iszlipo. Tokiu budu pas žmones atsiranda tikėjimas, kad tenais ir „vaidinasi“, „szpukai pasirodo“.

J. Vėzys.

— *Vilniaus rėdyba.* Trakų miestelis mažas, tik viena gatvė (ulyczia). Bet užtai gražioje vietoje stovi: viduryje ežero, ant salos, o aplinkui girios, girios. Trakų gyventojai karaimai ir žydai. Apart salos, ant kurios stovi miestelis, yra dar dvi: viena mažiukės apaugus krumais, o ant kitos yra garsus griuvėsiai rumų senovės Lietuvos karalių (kunigaikszezių). Apart rumų pažym du apskritus boksztai tos sienos, kuria buvo apvesta visa sala. Griuvėsiai rumų su augsztu boksztu yra žieminėje (sziaurinėje) pusėje salos. Bokszto buta keturkampio, o dabar liko tik viena pusė. Pažymu ir laipstai (trepai), kurie eina į virszų, kaip gvintai rakte.

Rumų, matyti, buta augsztų, nės da ir dabar likusios sienos gana augsztos. Tas szonas, kursai yra atkreiptas į *Vilnių*, yra jau visai sugriuvęs. Ant sienos, atkreiptos į miestelį, virszuja durių yra tēplioti keli vaizdai (abrozai), kurie jau taip yra iszdilę, kad sunku įziurėti, kas ten ant jų iszreiksza. Taip pažymu yra moteriszke su karuna ant galvos, laikanti kairėjeje rankoje popierą; ką turi deszinėje, nematyti, iszdilę. Ant durių į rytus, rodos, sėdi koksai karalius, su karuna ar kepure, negalima gerai įziurėti, o priesz jį klupo moteriszke dailaus veido su kudikiu ant rankų. Kitų vaizdų visai negalima įziurėti. *Greta* su szita siena, ant kurios yra vaizdai, yra

dar kitos trys sienos, ant kurių vietomis da ir tinkas užsilaikęs. Yra tarp žmonių padavimas, kad iš Trakų į Vilnių, per keturias mylias, eina požeminis urvas arba ola.

V. Stagaras.

— *Iš Suvalkų rėdybos.* Netikėtos nė nemislytos priežastys, sulaukė manę nū paraszmo į jus prizadėto laiszko, kuriame turėjau dūti žinias apie atsitikusias mūsų rėdyboje 27 ir 28 dieną Liepos perkunijas, smarkius lietus ir viesulas, taiposgi iš tos priežasties paėjusias blėdis. Ir užtiesą, seniausi žmonės nepamena, kada galėjo but tam panaszus trenksmai perkunėlio. Tarsi Dievas savo galybę žmonėms rodė. Bet ar ta Jo galybė pabaugino šiek tiek žmones, nū Dievo atsitolinusius, vieroje szventoje ir meilėje artymo užszalusius, tai sziamė laiszke, perskaitę jį su atyda, datirsite. Ir taip: Dieną 27 Liepos, sabatoje po szventai Onai, apie 5-tą valandą po pietų, pradėjo iš vakarų niauktis. Nū pat pradžios, jau tasai debesys pasirodė baisus. Jau isztolo buvo matyti, kad jisai savo ženklius paliks ant žemės, nės kas valanda visūse krasztūse be pertrukio žaibavo. Ne ką trukęs ir užslinko. Vandū liejosi kaip iš baczkos — ne viedro. Žemė veik samplotai buvo vandeniu nū lietaus užlieta. Prie tam kas valanda trenksmai perkuno. Tasai debesys apsiautė visą plotą mus rėdybos ir siautės su mumi. Per dvi valandas nuslinko tolaus į Gudiją. Apie 10 valandą vakare, užslinko vėl antras, bet jau siauresnis, kuris siekė šiek tiek už Senapilės, užėmęs šią dalį rėdybos į pietus. Tasai nors lietaus davė mažiaus, ale perkunijos trissyk daugiau už pirmutinį ir taip malė griausmais, kad net plaukai ant galvos stoji.

Szauđė be paliovos, o žaibavimai be pertrukio darė tokią szviesą, kad žiburio namūse niekas nereikalavo. Dabar paklauskite ka jisai padarė blėdžių!

Kaime Matiliszke, Vilkaviszkie paviete užtrenkė Magdeleną Novickienę; Szatmušiuose, Pilviszkių valsčiaus, užtrenkė Jadvygą Sakalaucienę, — Buriszkiūse, Liudvinao valsčiaus — Oną Griubnerienę, — Karlave, Liubavo valsčiaus — Marijoną Vidziūtę, — ir Asavo, Kukavo valsčiaus — Antaniną Rozmislauškienę. Toliau iszdegino triobų: Vidgiriūse, Vaitkabalių valsčiaus, Jokubo Kauno klūnus ir tvartus; — kaime ir valsčiui Kopsodžių, sudegino stubas su bulvine Jūzo Griniaus; — palivarko Glechstovszcziznos, Kibartų valsčiaus, klūnus Pranciszkaus Rekoszos; — Lazdijūse klūnus Viktoro Albavycziaus; — Burokūse Krasnavos valsčiaus, tvartus Adomo Maksimavycziaus; — Verszeliūse, Leipunų valsčiaus klūnus Kazimiero Jachentos; — Marciszkanūse, Mirosłavo valsčiaus klūnus Tamosziaus Kapeczinsko; — Szadziunūse, Veisėjū valsčiaus, klūnus įpėdinius Jono Legulo; — Lipniszkiūse, Szunskų valsčiaus pirtį Baltraus Pleczkaiczio; — Baltbaliūse, Andrejevo valsčiaus klūnus ir kitas trobeles Adomo Muraucko; — Leszczevo, Jelenevo valsčiaus visas trobas Jono Bronikaucko; — Morgūse, Pavlavo valsčiaus, stubas ir tvartus Stanislovo Kachnaucko; — Grigariszkiūse, Kadariszkių valsčiaus visas triobas Jono Muraucko; — Smalnjkūse to pat valsčiaus stubas ir tvartus, Mikolos Zygmuntos; — Oszkiniųūse, Seivų valsčiaus, stubas Vinco Macieikos; — mieste Kalvarijos, klūnus Kazimiero Kojako ir Menkupinose, klūnus Jurgio Mitrikey-

cziaus. Pabandziūse, Kadariszkių valsčiaus viesula sulaužė triobas Petro Kavaliaucko. Ant rytojaus, tai yra dieną 28 Liepos, Nedėlioje, iki pietų buvo labai graži pagada ir kaitino labai saulelė; po pietų pradėjo niaukstyti, ale jau netaip kaip vakaryszczoje dienoje — neplacziai. Debesėliai slankiojo tarsi sliekai koki, toki palszaus pavidalo, siauri, kaip koki ražai. Ale kur toki raželei pagriebė, ten vėl rauszes darė ir kas jo žingsnis tai ir szuvis perkuno. Kaip kur buvo ir ledų, — viesulų. Tie raželei blėdžių pridarė sztai kokių: Palivarke Frenzelgofe, Panemunės valsčiaus, Senapilės pavieczio, užtrenkė Elzbieta Jarvienę. Iszdegino triobų: Karpiejave Bartnikų valsčiaus, klūnus ir tvartus Mikolos Verbylos; — Majoriszkiūse, Vilkaviszkie valsčiaus, klūnus Felicijono Muraszkos; — Paspirgeliūse, Szilgalių, valsčiaus, stubas (szios visos trobos to žmogaus, piktadaringa ranka pavasaryje iszdegino) Antano Ausziuros — Pruseliūse, Gelgaudiszkie valsčiaus, klėtis Jūzo Strakaucko; — Janauko, Janavo valsčiaus, klūnus Vinco Karaliaus, ir Žagarūse Udrijos valsčiaus, klėtis ir klūnus Tamosziaus Pauzos. Tą dieną nekurie ražai debesių buvo su viesulom, kurios sulaužė trobas: Kaime Tabarų, Kalvarijos valsčiaus: Kuczinsko, Nagursko, Stepanaucko, Karaliaus, Kvietinskio, Szlainiūse, Butanavycziaus. Kubiļiaus, Cziplio, Gulbiniszke — Bendaravycziaus, Plumbėnūse, Karklinių valsčiaus, tris triobas, ir Laibikiūse, Janavo valsczsaus Motiejaus Szolio klūnus ir apie 30 elkšnių auganczių iszlaužė. Szių visų augszcziū minėtų ukinjū sulaužė — sugriovė taip, kaip nekada ir tankiau pasitaiko vėjui triobas pagriauti, ale kaip Leibikių Szolio, tai visos

triobos nė kavalko medzio isz sienų sveiko nors sieksnio ilgio nebuvo. Sulaužė, suskal-dė taip, kaip geras kirtikas, rugei taiposgi tam tarpe, jau buvo suvežti, tai nežymu ką javai sukrauti, ale tartum kruva suveltų sziaudų. Ir niekas nepavierytu, kad akmenis, kurie buvo po pamatais tos triobos, isz tų vietų iszrito — iszvertė ir kaip koki tai kokią porą sieksnių nurito tolyn.

Vienas isz tokių ražų debesėlis, tiktai be viesulos, ale su didziais griausmais aplankė ir Griszkabudį. Apie tai jau buvo minėta „Vienybėje“.

Tie sakiau visi atsitikimai augszcziū iszrodyti reiszke tikrą rodos Dievo bausmę. Rodos Dievas žmonėms lyg grumodamas parodė, kad vienoje valandoje visą svieta isznaikyti gali. Jau rodos visiem atszaleliam reikėjo prizadėti pataisą gyvenimo, pamesti arsziausią įsikerejusią pijokystę, nės su Dievu baikų nėra. O ar taip buvo? ar taip yra!? Sarmata, sarmata ir minėti apie tai! Kur, kur, ale kaip Griszkabudyje, ten jau Dievas savo galybe suvisu pabarė žmones ir laukia trenksmais perkuno ir bažnyczioje esanczius, o kas ten po tam atsitiko? Į pusantros valandos, po praėjimui tam truckszmui, kurie dar liko sveiki vaikinukai, tai ant rinkos su peileis vienas kitą lyg meitėliai skardėsi — peszėsi. Matyti, kad žydi tikėjimas szventas szirdyje Lietuvos vaikinų, kad turi nors kibirksztlę baimės Dievo, ir kad užlaiko jo didziausius prisakymus: „Myli Dievą isz visų spēkų savo, o artymą savo kaipo patsai savę“!!!

Tą paczią dieną, 28 Liepos, ledai iszkulė javus palivarko Valavyczių ir Plumbėnų Karklinių valsčiaus, padarė blėdies abiejūse daiktūse virszsaus per 1000 rublijų.

Dieną 4 Ruggjucio, kaime Jablonskūse, Dauspudžio valsčiaus, perkunas užtrenkė Jūzą Chmielaucką, 68 metų žmogų.

Tūm tarpu bukite sveiki, o asz, jei Dievas pavelys, surinkęs sziiek tiek naujienėlių, vėl prisijūsiu.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *Selliars Hill, Pa.* Szioje vietoje, septynios mylios nū Hazletono, tapo perszautas Matijoszius Urbonas lietuvis per kitą lietuvi. 2 d. Rugsėjo deszimtą valandą vakare. a. a. Urbono pati paregėjo vaikszechiojantį tulą žmogų apie jų gyvenimą, ir pasakė a. a. Urbono broliui, kuris kartu su jeis gyveno; brolis iszėjo laukan ir paklausė vaikszechiojanczio ko jis reikalauja, kad tūm kartu pūlė szuvys isz levorvelio, bet ant laimės nepataikė. Moteriszkė persigandus atbėgo į grinczią tarydama savo vyrui, jog jo brolis tapo perszautas. Tada Urbonas, iszgirdęs sziūs žodžius nū savo paczios nieko nelaukdamas, iszbėgo laukan, ir kaip tik spējo iszbėgti antras szuvys paguldė jį ant žemės. Po perszovimui dar buvo gyvas szeszolioka valandų.

Norint tūm kartu žmogzudys pabėgo, bet paskui tapo suimtas. Kaip žmonės pasakoja, jis visą tą dieną gerė ir laidokavo, žadėdams Matijoszių ir jo brolių Urbonus užmuszti už tai, kad Urbonas jį iszvarė nū burdo už jo szlektus darbus ir skriaudą jam padarytą, ba jis kelis mėnesius nemokėjo Urboni už užlaidymą. Žmogzudžio vardas yra, nekokis P. Raslavyczia. Jis neturėjo jokio tikėjimo, gyveno kaipo gyvulus; nieko neatbojo apie savo gyvastį.

Kada nuvezė jį į kalėjimą ir pasakė, kad jau Urbonas numirė, tai jis iszsitare: kad

jau jis numirė, tai asz busiu pakartas,

— *New Yorkas, 9 Rugsėjo.* Ozionykszechiai, Kubaniecziai apturėjo zinią, jog sziomis dienomis iszsiuntė isz New Orleano didę daugybę ginklų ir amunijos dėl Kubanieczių.

— *Petropilis, 10 Rugsėjo.* Atvyko czia vokiszkas kanceleris, kn. Hohenlohe. Visi tvirtina, kad Hohenlohe turi prisakymą melsti caro vardan ciešoriaus Wilhemo, kad atėinančią pavasarį pribūtų į Berlyną.

— *Petropilis, 10 Rugsėjo.* Isz Vladivostoko pranesza į „Novoje Vremia“, kad Pekine, Kynūse, mirszta kasdienu suvirsz 2,000 ypatų ant choleros.

— *Konstantinopolis 9 Rugsėjo.* Mieste Brusa apsirgo 18 ypatų ant choleros, o 9 isz jų numirė; Brusa randasi tik tai per 58 myles nū Konstantinopolio. Valdžia liepė gydytojams rupintis kaip galint, kad tik nedūti prasiplatyti cholera, o labjausei kad nedasi siektu Carogrado.

— *Krokava, 9 Rugsėjo.* Isz Maskvos ir Petropilės pranesza, kad paskutiniame laike suaresztavojo suvirsz 900 nihilistų, o apart to policija paėmė didę daugybę ginklų, bombų ir dinamito, sukrautų jų gyvenimūse ir kavonėse.

— *Roma, 9 Rugsėjo.* Karšzechiai isznaikino visas ant laukų gėrybes. Turine iszdziuvo daugelis szulinių. Szventinycziose prisakė atlaikyti dievmaldystę su mieriu iszmeldimo nū Dievo lietaus.

— *Madryt, 10 Rugsėjo.* Pritaisytas jau treczias korpusas, skaitantis į 20,000 žmonių, dėl nusiuntimo ant salos Kubos. Pulkaunikas Oliveira iszvaikė gaują maisztinjkų, isz

kurių 15 paliko užmusztais.

— *Paryzius, 9 Rugsėjo.* Užsikėsiniame ant Rotschildo bankos ir jo paties ypotos policija pranesza, jog detektivai dasizinojo apie piktadari, kurį sugriebė su bomba. Jis yra nekokis atsitarnavęs kariumeinėje, gimęs pietinėje Prancuzijoje, o kuris dabar pasiliko paskutiniu niekvercziu. Vienok nenor pasakyti savo vardą ir pravardę. Isz Londono pranesza, jog plianas užpūlio apmislytas ir pritaisytas Londone. Anarchistai pasiėmė ypatingai dėlto ant Rotschildų, kadangi policija tokia jās siaubia globa ir saugiai sergsiti.

— *Berlynas, 5 Rugsėjo.* Ytatingai užstojo ant cariszkio dvaro labai įkirus padėjimai. Nihilistai visaip rupinasi, kad panaikyt netiktai carą, ale ir jojo giminę. Policija turi saugoti caro ypatą ir jo giminę sargiau, nekaip laikūse mirusio caro. Vasariszki rumai isz visų pusių uždaryti ir apsiaubti sargais taip, jog nepaszauktas į jį negali dasigauti. Ypatingai jaunoji carienė, kuri tikisi trumpam laike tapti motina, daug kenczia isz tos priezasties ir nūlatos baimyjas apie gyvastį savo vyro, kas ją nerviszkai labai suerzina; tokis dalykų stovis yra dėl jos neperneszamu.

— *Londonas, 5 Rugsėjo.* Isz Liverpoolio iszsiuntė į Kanadą 145 vaikus ir 156 merginas, siratas, kurie ateitėje bus savinjkais valdijiszkų farmų. Pagirt reikia užmanymą geradaringos uždėtuvės, kuri iszaugina siratas ant dorų, darbszechių ir gerų szalies ukėsų.

— *Havana, 7 Rugsėjo.* Maisztinjkai sudegino rumus Sitio Grande ir perkirto telegramą.

Kareivio suziedotinė,

Apysaka isz baudznavos gadynių. (Latv. raszė Upīts, liet. g. L.)
(Tąsa.)

Mažas Bernadukas pribėgo ir meldė valgyti. Gaspadorius paszaukė piemenę, padavė sziai dūną bei mėsos szmotelį ir sakė, kad jiedu iszeitu lauk, kur siaucziute ten ir valgykite. Serganti gaspadinė norėjo pasilsėti. Jis pats taip buvo nusigandęs, kad nežinojo, ką pradėti. Daug sykių jis bėgo lauk ziurėti, ar dar jiedvi neiszeina, bet vis nei vienas neregėjo.

Tacziaus galop abi atėjo; neszinos pazastyje po ryszelį. Kreilių mocziutė buvo gana augszta, spēkinga moteriszkė, bet Lieczių Elzė, tegul metūse buvo senesne, iszrodė daug jaunesne ir stipresne.

Vidun įėjusi jos ryszelius padėjo ant muro ir abi nuėjo pas gaspadinę. Ką jūdvi ten cziuksztėjo, to gaspadorius negirdėjo, jis buvo taip mislysna nugrimęs, kad visai nusigando, kaip Lieczių Elzė jo užklausė, ar katės nėra troboje, kurios jei butu, reikia iszvyti lauk. Kryzbalkio tarpe jam reikėjo iszjieszkoti, ar nėra ten kas ką įkisęs. Gaspadorius nieko nerado.

Lieczių Elzė dabar pradėjo pusti ir spjauti, spjauti ir pusti; tarpais ji ant ligonio vilko kokius ten žymūs, bet szi kaip vaitojo taip ir vaitoja, nepagelbėjo nei spjovimas, nei putimas. Abi putėjos vėl susiglaudė ir cziuksztėjo, pakol vienbalsiai nusprendė, iszkurinti pirtį ir ten iszvyti visus nelabumus. Gaspadorius isz visų savo iszgalių tam prieszinosi. „Nei už ką asz ją nepavelysiu judinti isz vietos. Gydykit ją czia pat, kodėl pirtyje, ar ten bus kitaip?“

Senės prineszė malkų, žabų ir skiedrų ir užkurė krosnį. Viena nuėjo atneszti vantą, antra liko tenpat pirtyje, kur

stydoma ugnį. Gal dar nebuvo dviejų valandų, kad jau viskas taip toli buvo parengtas, jog jau galėjo nesėti ligonį. Tą paėmė su visu maiszu, Kalnėnas pats viename gale, o putėjos antrame. Ligonę uždėjo ant plautų.

Liečių Elzė išvilko iš savo atneszto maiszelio tūlus raudonus skudurius ir porą ryzelių yvairių šaknų, apibūrė jas ir užmetė ant krosnės. Nū to pasikėlė didi smarvė. Kalnėnas tame dalyke jas persergėjo, bet gavo atsakymą, kad tas viskas priguli prie pasveikinimo. Jis užtilo. Putėjos pastatė gospadorių prie pėrimo, pacijos atsitupė prie durų ant žemės ir ragino jį, kad šis smarkiau vanotu.

Nežinia ar gospadinė nū nepakeleamos smarvės apgeibo, ar dar truputį buvo gyva. Gospadorius nū smarvės it pasitęs stoji arti su atnesztomis vantomis ir pradėjo trinti gospadidės kuną. Aimanavimo jokiš nebuvo girdėti ji jau visai buvo sveika.

Gspadorius visai apsilpo ir pūlė ant žemės. Putėjos nukėlė gospadinę nū plautų, uždėjo ją ant maiszo ir nėsė atgal trobon. Apie apmirimą gospadoriaus jiedvi nenori žinoti. Troboje paguldžiusios gospadinę lovon, Liečių Elzė stengiasi išvirtti titorų žolės arbatą; Kreilėnė volioja apmirusią nū vieno szono ant kito, kad atsigavėliūtu, bet jos noras neiszsipildo.

Liečių Elzė įeina su savo viralu.

„Sesel, man rodosi, busim užtaisiusios garą truputį per stiprų, Kalnėnė yra apmirusi“, Kreilėnė patykom sakė.

„Nū garo tas negali buti, bet gal nū silpnumo“, Elzė atsakė: „bet mes ją atgaivinsime, ji mano gyvenime nėra pirma, su kuriūmi taip pat nusidavė. Te tav pūdelis su arbata, asz praplėsiu jai burną, įliesim vaistus!“

Burna labai yra užčiaupta, su pirsztais negalima praplėszti. Elzė paima nū szėpos ilgą peilį (duncį) ir įspriaudžia jį tarp dantų ir tad su szauksz-teliu pradaro burną. Kreilėnė įpila atgaivinimo vaistus, bet gyvyba kaip nesirodo taip nesirodo. Po valandėlei isz-teka isz burnos keletas jūdo kraujo laszų. — paskutinis gyvybos ženklas.

Putėjos jau supranta, kad nėra gerai. Jos rupinosi viena antrą ramyti, drąsinti.

„Czia nebuvo pagelbiama, jos viduriūse yra buvusi gysla pertraukta“, Kreilėnė tvirtino.

„Taip, segute, ten ir pats Dievas negalėjo geriau padaryti“, Elzė atsidususi atsakė: „mes tikt savo nabaszņikei savo vaistais palengvinome kančias“.

Jos pasodino lavoną ir tad pacijos atsisėdo prie skūmės iszsgerti iszvirtos arbatos.

„Prie suaugusio žmogaus man tas dar nebuvo pasitaikęs, kad ir pėrimas nieko nepagelbsti“, Elzė pildama arbatą sako: „mažus vaikus pėrent, porą sykių man ir taip pasidarė“.

„Asz dar nebuvo to regėjusi“, Kreilėnė pridurė. Abi geria ir nieko nesznėka. Kreilėnės savzinė labai nerami isz priezasties Kalnėnės smerties.

„Mums reikėjo mėginti taip prastais pasveikinti ligonę“, ji po valandėlei pradėjo baimingai pažvelgdama į nabaszņikės lovą.

„Tu taip szneki, kaip durnas vaikas!“ Elzė jai su piketumu atsakė: „kokius tu vaistus galėjai žinoti dūti... Sakyk, ar tu žinai kokius vaistus, kad žarna pertraukta, ką?“

„Kožnai žolei, kožnai szaknelėi yra savo galybė“, Kreilėnė savo iszmintyje sprendė: „reikėjo mėginti dilgimėmis (notnerėmis)! Kazin ar nebutu pagelbėję. Dar užperei-

tą sanvaitę persiliudyjau, kad kopustų kotai, kurie per visą žiemą gulėjo darže, yra labai pagelbus vaistai...“

„Dėl kokios ligos?“ Liečių Elzė ją pertraukė.

„Matyk, tas yra, kad asz nesakysu. Nu pati esi putėja, gali pati iszmėginti“.

Kreilėnė atsikėlė, paėmė nū virszaus szėpos ką ten, įriszo į savo ryzelį ir tad skubinosi eiti.

„Czia mums nieko daugiau nėra ką daryti. Eiva savo keliu!“

Abi iszėjo. Pakalnėje jie dvi sutiko Trynę. Szi negalėjo sulaukti gospadoriaus su valgiu ir dumodama, kad gospadinė vis kassyk blogesne,ėjo namon, kad kitiems darbinįkams pristatyti valgi.

Pas szulinį jį pamatė piemenę ir klausė, ar dar gyvuliai nėra iszginti ir kaip gospadinei yra.

„Dar asz nesu szaukta, kad gyvulius iszginti“, mergszė atsakė: „gospadinei jau reiktu buti sveikai, pirit abi putėjos atėjo ir pradėjo kurti pirtį. Aulink regėjau, kaip visi trys, ir gospadorius, neszė ligonę pirtyn. Asz žiurėjau isz kampo tvartų, jie manęs nematė. Dabar mudu su Bernaduku taisom versziu aploką, czia leisim mažus versziukus, ten dides karves“. Mergszė rodė į aptvertą medukais griovio pakrantę.

Trynė pažvelgė į Bernaduką, kurs labai džiaugsmingai žiurėjo į aploką.

„Trynmama (taip Bernaduks vis vadino Trynę), Sapele dar gal pasilikti pas manę, padės man tvirti aplūką ir ganyti versziukus“ mažas dailydė jūkdamasi sakė. Trynė pagriebė vaiką, nubucziavo jį ir sakė, kad ji paszauks Sapele, kaip reikės ir nuėjo.

Troboje lovoje ji pamatė gospadinę drapanomis apkrautą. Ji pakėlė skarą ir pamatė jos veidą kruviną; pirmiaus

tekėjęs kraujas nenuszlūstytytas buvo pridziuovęs. Trynė veik pagriebus gospadinei už rankos, bet radus sustingusią, pilnai persiliudyjo, kad gospadinė jau ten yra lavonu.

Perėmė ją baimė; ji szaukė gospadorių, bet kaip nieks neatsakė, tai ji iszbėgo lauk, kur jieszkojo gospadoriaus, bet szis niekur nebuvo randamas. Vaikai sakėsi jį regėję einant pirtyn. Trynė ten nuėjo, bet vėl naujos baimės: gospadorius gul iszbalęs kaip lavonas ant žemės. Trynė to negalėjo iszprasti. Vieną dieną gospadorius ir gospadinė po galui. Isz baimės ir gailesczio ji kaip medis stovėjo.

Abu vaiku, kurie nū szulinio buvo podraug atbėgusiu, įėjo pirtyn. Sapele persigando ir tūjau iszbėgo. Mazas Bernadukas dar nesuprato, ką tas viskas ženklina, kad tėvas ant žemės guli.

„Tėveli, mes tavę atradom“, jis prie tėvo priėjęs sakė: „kelkis, eiksz, pažiurėk pas szulinį mano mažą aplūkėlę!“ Bernadukas paėmė tėvui už rankos ir kelia augsztyn; ranka buvo lunkana. Trynė prisikiszo prie gospadoriaus ir klausėsi; jis pamažu dvesavo. Tūjau ji atliūsavo jo krutinę, rubus atsegdama, ir tad paėmėsi vilnonę skarytę pradėjo trinti krutinę. Su džiaugsmu ji numanė, kad kvėpavimas kassyk darosi drutesnis. Ji trynė iki tol, pakol pravėrė akis; tad ji atsineszė szalto vandens ir pradėjo vilgyti jam kaktą ir veidą. Po kokiam laikui jis pamazėli užklausė: „kur mano žmona?“ bet ir vėl užmigo ir nieko nesznėkėjo.

Trynė nusiuntė Sapele pas Stypnėkus, kad nū ten ateitu jai kas pagelbėti. Veik atėjo Stypnėkienė, abi tarp savęs pasisznėkėjo, tad tenpat gospadoriui pataisė gulti, pakol pernesz gospadinę klėtyn. Stypnėkienė nuėjo dvaran melsti, kad Kalnėno žmones

atleistu nū darbo, ir iszpasa-kojo visą atsitikimą. Trynė liko pirtyje, ir tenpat raudo-jo; jai buvo labai gaila mažo Bernaduko: naszlaitis jis jau buvo, kas galėjo žinoti, ar jis negali tapti apleistu — tėvas akimirkoje galėjo numirti. Mazasis visai apie nieką nesu-prato. „Kodėl, Trynmama, tu verki? Kad tu verki, tai asz tavęs nenoriu; mano mama neverkia, tą asz myliu geriau“, vaikas, nū jos atsitraukdams, sznekejo.

Stypnėkienė veik sugrįžo ir nusiuntė žmogų pas Kalnėno žmones. Gaspadinė tapo nu-plauta ir svirne paguldyta, tad įneszė trobon gaspadorių, kur jis dieną ir naktį pergulė-jo nejudėdamas. Tuli jau pradėjo baimintis, kad jis bus numiręs. Antrą dieną prieš vakarą jis pakirdo ir meldė gerti, bet ir vėl užmigo isznaujo iki ateinanciam ry-tui; tada jis pakirdo ir klausė apie gaspadinę. Jam pasakė, kad gaspadinė yra geresne ir veik bus visai sveika. Ligo-nis tapo apramintas ir vėl už-migo, bet jau tikt ant trumpo laiko. Kaip jis dar pakirdo, jam karsztis buvo paliovęs.

Kalnėnę szventdienyje pa-tylom palaidojo. Senei jau tiek žmonių nebuvo susirinkę ant kapinių, kaip dabar — irgi tiek daug aszarų nebuvo isz-lieta, kaip szįdien. Visi nu-gailestavo taip umą nabaszni-kės smertį, paliktą vaiką ir nelaimingą sergantį vyrą.

(Toliaus bus.)

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Sunderland, Mass.* Yra gražios iszžiuros kaimas arba sodžius netoli nū Spring-field, gyventojai susideda isz ukinjū ir bežeminių, užsi-imanczių lauko darbais. Mu-sų tautiecių szčiame laike ran-dasi apie 35 ypatos, o ziemo-mis esti maziaus: czionyksz-czių lietuvių padėjimas tau-

tiszkūse reikalūse yra apverk-tinas, mažai žinanti kokios esą tautos! laikraszczių lietuvisz-kų neskaito, kalbą vartoja daugiausei lenkiszka, — nors retas kuris ją moka: su szei-myna apsigyvenusio nėra nei vieno. Užsiimantiejie lietu-viai prie ukiszkų darbų ant farmų, mokestį mėnesinę gau-na nū \$12,00 iki 20,00.

Kiti gabesni vyrai daro sav gyvenimą ir uždarbį isz prak-tiko, — kas mą pasirodo labai ypatingu! Paima gabalą žė-mės, t. y. nū 1 iki 4 akurų ant parsamdos, mokėdami randos farmeriui po \$40,00 už akurą, zuparas \$35,00. Užsodinęs tą žemę svogunais, dirba per vasarą dėl savo naudos, arba blėdies. Stiprus vyras per vasarą gali apdirbti 4 akurus; kokiūse metų 1 akuras atne-sza 600 buszelių svogunų, — uždarbį pagal prekę. Kiti gi ima isz pusės, t. y. užmoka savo pinigais tiktai už sėklą, paima žemės kiek gal apdirb-ti, už kurią pinigais tada ne-moka, ir sava dūna apdirba tą žemę, o pabaigoje vasaros, nauda arba uždarbiu dalinasi isz pusės su valdonu žemės.

Ketvirtį gi susidera ant abelno apdirbimo kelių akurų pagal iszgalę, imdami už savo darbą pinigais nū kiekvieno akro po \$70, taipgi ant savo stalo arba pragyvenimo: tad kuris vyras apdirba 4 akurus gauna \$280 trukyje 5–6 mė-nesių, nėra per tiek laiko tas darbas pasibaigia, o kitą dalį meto turi praleisti prie kito-niszkų užsiėmimų. Abelnai imant czionykszczių lietuvių butu nepeiktinas užsilaikymas, jeigu nebutu taip giliai pasi-nėrę lenkiszkame purvyne, kurs jūs visiszka aptemdo link pasikėlimo tautiszkoje dvasioje.

Pamario keleivis.

— *Lewiston, Me.* Lewis-tonas yra toli atsiskyręs nū vi-sų lietuviszkų kolionijū ko-

kios randasi New Englande, todėl mažai yra žinios ir apie tenykszczius mūsų tautiecius.

Miestelis vidutinio didumo, turintis apie 12,000 gyvento-jų; szale kurio miestelis Au-burny tokio pat didumo. Abiejūse miestūse randasi 4 katalikiszkos szventnyczios, ir kliosztorius Dominjonų. Dirbtuvių skaitlių aiszkiai ne-galiu pasakyti, bet pagal skaitlių gyventojų yra pakak-tinai. Daugiausei audekli-niai, 2 vilnoniu iszdirbiniu, 1 fondre, 1 staliorystės, 1 dieli-nyczia (saw Mill).

Mūsų tautiecių Lewiston'e randasi apie 30 ypatų tarp tų 2 szeimynos: uždarbį lietuvių nū \$1,00 iki \$1,45c. ant die-nos; pragyvenimas nedėlinis isznesza \$3,00.

Pradėjus kalbą apie lietu-vius, reikia maždaug paminėti ir apie tautiszkus anų darbus: sunkus atsikusimas isz lietu-viszkos szirdies verziasi, pa-zvelgus į anų kaip tautiszka, taip ir ekonomiszka stovį. Abiejūse miestukūse saliuno (karcz.) nėra nei vieno; per-ką rodos butu galima prisilai-kyti mūsų broliams tikrai gry-noje blaivystėje; bet kur kas kitoniszkaiai czionai mūsų bro-liai elgiasi, nekaip jiems pri-dėretu. Vietoje praleisti liū-są laiką nū kasdieninio darbo ant tautiszkų naudingų būvų, skaitymo ir kitų dalykų, gaiszi-na mūsų tautieciai trumpas szio gyvenimo valandas ant dyko: — bet ką sakau ant dyko? ant didžiausio nūpūlio dėl savę ir savo tėvynės.

Kaip žinoma kiekvienam isz mūsų, jog mūsų tėvynėje Lie-tuvoje isiskverbęs kur į tar-pą lietuvių kitokios tautos gaivalas, veik permato mūsų brolių tamsumą, ir doriszka netvirtumą, o pazinęs visą po-budžio silpnybę, pradeda zais-ti rolę ant savo naudos, o mu-sų brolių didžiausios nelaimės, ir taip traukia savo zaislę, jog neretai musiszkiams pasilieka

vietoje ukės, porą krepszių ant peczių, ir tiek pat lazdų rankose.

Persikėlus gi mūsų tautie-cziams į szitą liūsybės szalį, ir pradėdant apsistoti bureliais yvairiūse miestūse ir mieste-liūse, veikei pradėjo pasekti ir mūsų prakaito globėjai ar-ba besąziniszki siurbėliai, idant ir czionai lietuvis negautu valnai atsikvėpti. To-kiam padėjime, kaip virszui minėjau, randasi ir Lewistono lietuviai, kuriūs tulas vokie-tis taip meilei vaisziua, jōg pas-kutinį savo centą anam au-kauja.

Minėtas vokie-tys patėmijęs priešz tulą laiką, jog czionykszcziiai lietuviai neturėdami alaus nei degtinės, gali tapti dorais žmonėmis ir pasikelti tautystėje, — kas tolesnei butu blėdingu dėl germanizacijos — susiszaukęs lietuvis, pradėjo įkalbinėti, jog reikia neatbu-tinai pasirupiti apie užlaiky-mą degtinės ir alaus. Surin-kęs lietuviszkus paraszus pa-reikalavo isz miesto daleidimo, nėra isz lietuviszkų paraszų padarė Clubą: (kaip žinoma jog Clubas visur gauna dalei-dimą). Gavęs daleidimą vokie-tys pradziugo, jog isz savo vo-kiszko gudrumo lengvai isz-taisė gerą „biznį“.

Czion tad ir prasivėrė szal-tinis sunkio nupūlimo mūsų tautiecių! Su gėda turiu pri-pažinti, jog ne vienas isz czio-nykszczių lietuvių, sulaukęs mokesties ir paėmęs į ranką, nei į delmoną nededą bet sta-cziai pas vokie-tį traukia, kadan gi anas parupino tokią gerą banką dėl lietuviszkų centų, isz kurios daugesnei nereikės imti. Meilios vokie-taiczių akytės, kurių tenai nestokūja, dar didesnei vilioja mūsų bro-lius, negu pati degtinė; nevie-nas isz czionykszczių tautie-czių drįstu atsizadėti lietuvis-tės ant visados, jeigu tiktai vokie-taitė to pareikalautu! Pamjkit vienok mieli broliai

jog svetimtaucziai nereikalautu mūsų prietikių, jeigu nematytu mūsų rankose liūsaistovintį dolerį, kurį žino, kad pigei išves. Toksai vokiečys nevertas ant paziūros pypkės tabako, o vienok laiko visus lietuvius savo padonystėje, ir skaito savę iszmingiausiu; o už tiesą ir yra: kada gi vartodamas savastį ant keliolikos szimtu dol., o vienok ir dėl lietuviszkų neapkenčiamų graszių turi gerą patalpą. Laikas jau butu mumis, mieli broliai, susiprasti; jog mes ne esame broliais kaip su vokiečiais, žydais, lenkais, taip ir su kitais gaivalais: nors jie mūsų akyse iszrodo geriausiais draugais, jie niekūmet nedarys dėl mūsų brolišzkai, bet tiktai traukia didžiausią dėl savęs naudą isz mūsų nesupratimo: kodėl mes to nesirupinam praszaliti?

1894 mete per rupesnij kun. J. Žebrio, buvo susitvėrusi „Susiv. L. K. A.“ kūpa, pastarame laike ir ta pairus, kas yra labai apgailėtina! – tūmi labjaus jog czionykszcziams lietuviams mielesnės yra vokieškos akeles, gudrei masinanczios aptemusį protą, negu aszaros ir sunkus vaitojimai mūsų brolių ir seserų, po sunkiu jungu mūsų kankytojų, pagaliaus tų paczių vokieczzių.

Permatant tą visą blogą, gilei įsiszaknijusį tarpe mūsų tautieczzių, kaipo czionai, taip ir kitose buveinėse lietuvių, su skausmu szirdies reikia atkartoti žodžius, garbaus mūsų rasztiniko..... „Apszvieta! brangioji dukte augsztybių! kada tu apszviesi tamsų protą? kada mūsų žmonės pažis, kas dėl jų yra geru, o kas blogu? Kas naudingu ir kas pajingū?“

Pamario Keleivis.

— *Boston, Mass.* 4 d. Rugsėjo. Gal jau nevienas isz jus broliai žinote, kad Bostono Lietuviai susilaukė kun. J.

zupą Gricių, bet man ding nei vienas nežino, kas dabar darosi su Bostono lietuviais ir kunigu. Taigi meldžiu paklaustyti, o asz jum szį bei tą apreiksziu.

Kada kun. J. Gricius užėmė vietą Bostone savo klebonystės, žinoma jau jis rado parapiją norint dar silpną, kuri rupinosi isz visų pajiegu gauti kunigą, ką ir dasiekė, ir pasilikęs tarp lietuvių, povalei iszsidadrasino ir pradėjo neapkęsti parapijos komiteto, sakydams, kad jis ir vienas galys valdyti parapiją. Žinoma, parapijonys dar vis tylėjo. Bet kada atėjo laikas knigas per žiurėti daziurėtojams knigų ir peržiurint jas sunku buvo iszdūti rokundą, o tai per tai, kad kunigas ~~sv~~ užsiraszo parapijonus, priima pinigų ir jų neatidūda kasieriui, bet pasavę pasilaiko, o parapijos sekretorius taipgi užraszo parapijonus ir pinigų priima; bet kartais taip atsitinka, kad parapijonas, atėjęs pas kunigą užsimoka, o paskui eina pas sekretorių užsirasztyti, ką tas per greitumą ir užraszo nepriėmęs pinigų. Kada po peržiurėjimui knigų rado pas kasierių pinigų mažiau, negu turį buti, tada daėjo per kokią klaidą taip pasidarė. Taigi dabar parapijonys norėjo sutaisyti knigas ir nutarė, kad paskui jau tik vienas kuris užraszinėtu parapijonus ar sekretorius, ar kunigas, ir priimtus pinigų atidūtu kasieriui. Žinoma, kunigas ant to sutiko, bet pinigų neapsiėmė kasieriui atidūti. Parapijonys klausė dėlko jis nenori sugražiti pinigų? Kunigas atsakė, kad jis turis pinigų padėti pas arcivyskupą, nės jis jam taip prisakęs. Parapijonys klausė, kaip bus padėti pinigai pas arcivyskupą? Kunigas atsakė, kad pas arcivyskupą bus pinigai, o pas jį knigutės nū pinigų. Parapijonys gi vėl užklausė kunigo: tai te-

nai nebus kitokio vardo, kaip tik arcivyskupo ir jie jau nebus parapijos, o tiktai jo? Mums rodos, kad mes pinigų padėtume ant parapijos vardo ir ant arcivyskupo ir kad arcivyskupas be mus negalėtu iszimti, o mes be jo? Kunigas Gricius pakratė ir rankas ant szito užklausymo ir tarė: „szitai negali but! Man arcivyskupas atsakė, kad jis neturi nieko su žmonėmis“. — Toliau parapijonys varėsi, kad jie turį žinoti, kiek kunigas surenka ir kad kas nedėl ant bažnyczios iszskaitytu, arba komitetą prileistu prie knigų peržiurėjimo. Taigi sekanczią nedėlią iszskaitė ant bažnyczios kiek kur surinko, bet paskui ir davė vėjo tiems, kurie kunigui neįsitiki, iszvadydams prakeiktais ir dar nekuris po vardu ir pravarde iszsaukdams. Dar tą patį nedėldienį buvo susirinkimas, ant kurio buvo vis tik ginczai apie padėjimą pinigų. O kad daugumas parapijonų nenorėjo, kad butu tik ant vardo vieno arcivyskupo pinigai sudėti bankoje, bet ir ant vardo parapijos, tai tam kunigėlis vis buvo prieszingas ir sakė, kad turi buti taip, kaip jis noris; taigi ant to susirinkimo nieko nenutarė ir pasiliko be iszeitės. Szitą nedėldienį, t. y. 1 dieną Rugsėjo, kunigas iszdalino koreziukes ir užsakė ant bažnyczios, kad jau jis turis kitą salę ir kad daugiau jau neeis į senąją salę, kur tik „loafer'iai“ susirenka, taipgi atmesdamas ir senovės komitetą. Kada ant naujos salės susirinko burelis lietuvių, kunigas užėmė vietą prezidenta ir pasakė, kad tik tada prezidentas galės uzimti savo vietą, kada jo nebuse. Paskui iszsirinko tris vyrus į komitetą: prezidentą, viceprezidentą ir vieną sekretorių. Taigi parapijonys klausė kunigo, kodėl kasieriaus neisrenka. Jis atsakė, kad pats

esąs kasieriūm. Tada jo klausė, ar gali užsistatyti kucija. Už tai kunigas baisiai perpyko ir liepė iszeiti visiem tiem, kurie eina prieszai jį, o jei neis, tai paszauks palicomną. Taip tai pusė parapijonų kėlėsi ir apleido salę. Dabar sekancziame nedėldienyje bus susirinkimas vėl szitų parapijonų, kurie nenori dūti apsigauti kunigėliui, arba anot jo bedievių..... Bet tikrai galiu sakyti, kad didesnė pusė parapijonų eina priesz kunigą, o ne su kunigu, taigi dabar Boston'e pasidarė dvi parapijos ir kas isz to iszdigs, nežine. Mūsų kunigėlis pasisakė, kad jis apie lietuvius neapstovi ir galis gauti vietą pas anglikus, jei jį lietuviai vis ir vis negūdos. Užtai dabar žmonės ir įsibailino ir nenori ant jo pasitikėti. Jis sako, „kad tik grinoriai kunigai turi laikytis prie lietuvių, ba jie kitur negali gauti vietos, o asz czia mokslą pabaigęs neapstoviu apie jūs; man dūs arcivyskupas vietą“.

Žinoma, norint angelskai visai menkai ką gali, ale tūm tarpu lietuviams nei gero ir gana. O lietuviai, kurie supranta dalyką, nori turėti viską tvarkoje. — Matykit dabar, broliai, bėda be kunigo, ale bėda ir su kunigu, jeigu jis nesusitaiko su parapijonais. Bus gana tūm laik.

Parapijonas.

— *Boston, Mass., 25 Aug.* Gūdotina „Vienybės“ Redakcija! busite loskavi patalpiti szį mano straipsnelį į jusų laikrasztį.

Kaip jau žinote, broliai, nū senei, kad Bostone yra uždėta lietuviszka parapija 1892 m. 30 Sausio po vardu szv. Kazimiero ir Vincento.

Taigi sziądien turi savo locną kunigą, Jūzapą Gricių, kuris dėl mūsų dirbą ir rupinasi su visomis pajiegomis, kad tiktai kūgreitesnei galėtu pa-

budinti žmones prie statymo Dievo namų.

Szitai Nedėlioje, 25 Rugsėjo buvo susauktas ekstra mitingas, ant kurio pribuvo gėrokas skaitlius mūsų brolių dėl pasikalbėjimo apie statymą bažnyčios.

Ant mitingo pribuvo ir g. kun. J. Gričius. Pirmiausiai parėjo šnekėtos apie parapijos pinigus, kame anie turės būti sudėti, kokioje bankoje, ant keno rankų ir ant keno vardo bažnyčią statyti. Gūdotinas mūsų klebonas davė tokį įnesimą: „Pagal paliepimą arcivyskupo pinigai turi būti sudėti bankoje ant vardo lietuviszkos parapijos ir bus vardas arcivyskupo, o pas kunigą stovės bankos knigos. Tas įnesimas labai mūsų patrijotams nepatiko kurių buvo apie penki. Tie su baisiu piktumu szoko ant kunigo, jog negal taip būti.

Turi būti iszrinktas kasiečius, kuris užsistatytu už savę kaucijos \$700, ir butu ant jo vardo sudėti parapijos pinigai bankoje ir kad kunigas negalys turėti jokios valios prie pinigų; kadangi kunigas su arcivyskupu gali jiems pinigus nuaukti, ir dar, kad aniems galėtu pasitaikyti kokia nelaimė ar suaresztavotu kas jūs, ar kaip kitaip, tai kas iszgelbėtu, jei jie neturėtu parapijos pinigų ant savo rankų; ir su bažnyčios statymu dar greitai nereikę aniems arcivyskupo.

Dabartės ar suprantate, broliai, kas tai galėjo būti per žmonės, kurie tokį įnesimą padavė? Buvo tai mokytiniai ex-kunigo Dembskio, kuris pernai metų atvažiavęs jiems tokį mokslą įputė. Teisybė, buvo tai žmonės pirmiau parapijonais, o ne kurie ir komitetais, kol nebuvo jokios tvarkos, kol galėjo suktie, maklevotie vokie parapijos pinigus, o šiandien, kada jau mato, kad negal jokį „biznį“ iszvaryti, tai jau nemoka nė į parapiją,

tiktai ateina ant mitingų kitų atkalbinėti ir savo pliovones iszpliovoti. Jie pasirodo geresniais už patį arcivyskupą. Ant mitingų, jeigu koks žmogus pradeda kalbėti, jie tū jau jūkus pradeda daryti, nedūda kitam nė prakalbėti. Tik tai jie vieni visą rodą daro, o kiti vargszai žmonelės turi į anūs žiurėti, kaip į Paryžiaus pilozopus, savo kruvinus centus įdeję.

Taip tarp jų ilgų davadžiojimų, vienas neiszkentė nepasakęs: kad jus toki geri esate, o kur dingo tie pinigai, kame mes nū kelių metų jums dėjom? kaip tūs adūsit tada ir ant kitų norėkit būti bosais. Taip tai per visą mitingą tęsėsi tik vienos barnys ir roka vimaisi ir jokio nutarimo nebuvo. Ateinantį nedėdienį bus kitas mitingas, bet jau bedieviai nebus įleisti ant salės.

Grinorius Zanemunczikas.

„Susiv“. reikaluose.

Praneszimas.

Sziūmi praneszame visiems broliams, jog seimas szimet, pagal nutarimą centraliszko „Susiv. L. K. A.“ komiteto, atsiliks Shenandoryj' Pa.

Buvo perstatytos dvi vietos Pittsburgas ir Shenandoris.

Už Shenandorį balsavo: p. Tepliuszis, p. Žukauckas ir kn. Žilinskas.

Už Pittsburgą p. Naujokaitis. Kn. J. Zlotorzinskis buvo prielankus prie vienos ir prie kitos vietos.

Diena, kurioj' seimas atsiliks bus apgarsyta paskiaus – tai priguli labjaus nū vietinės parapijos užveizdetojo.

Su gūdone

Centr. Komitetas.

Edwardsville Dr. szv. Izidoriaus užsimoka ketures posmer. 6 sąnar. po 60 c.

Antonagon, Mich. „Susiv.“ kupa užsimoka po dvi posmertines 2 sąnar. po 30 c.

Scranton, Pa. „Susiv.“ kupa užsimoka po dvi posmertines 26 sąnar. po 30 c. O szie keturi sąn. po dvi posmertines ir treczią auką, Dom. Gvergzdzio po 15 c.

1. Peseckas Antanas 45 c.
2. Raulinaitis Jonas 45 c.
3. Tamulinas Jonas 45 c.
4. Kubilius Kazis 45 c.

Metinę ir penkes posmertines,

1. Kasparaviczė Antan. \$1,25c.
2. Klimas Antanas \$1,25c.

Naujai prisiraszė

1. Mickienė Magdė.

Wanamie, Pa. „Susiv.“ kupa nori idant but visų vardai garsiti užsimoka po dvi posmer.

1. Navickas Jonas 30 c.
2. Prusaitis Jonas 30 c.
3. Smalenskas Martinas 30 c.
4. Brukas Raulas 30 c.
5. Brukienė Rožė 30 c.
6. Sarapinas Jonas 30 c.
7. Sarapinas Jūzas 30 c.
8. Stankevicze Pranas 30 c.
9. Jonas J. Gibaviczė 30 c.
10. Raczunas Jūzas 30 c.

Scranton, Pa. „Susiv.“ kupa užsimokėjo posmertinę po 15 c., 5 Geguzio o ne buvo garsita.

1. Kosteckis Pranas 15 c.
2. Paczkauskas Mateusz 15c.

Pittsburgh, Pa. Dr. Vitauto, užsimoka dvi posmertines, 22 sąn. po 30 c., ir du auka Dom. Gver. po 15 o vienas 10c.

Nortampton, Mass. „Susiv.“ kupa užsimoka dvi posmertines 20 sąn. po 30c., Jūzas ir Ona Alianskai po 15 c. Dom. Gverzdziui.

Philadelphia, Pa. Dr. szv. Jūzapo užsimoka posmertines 24 sąn. po 35c., 8 sąn. po 30c., 2 sąn. po 45c. ir du sąn. metinė po 50c.

1. Brazdžionis Adomas,
2. Urba Jūzas.

„Susiv.“ sekretor.

Pranas Naujokaitis.

„Susiv.“ sidabriniai ženkliai jau visi iszpardūti. Aukšinių ir paaüksūtų yra dar daug. Visi draugai „Susiv.“

privalo nusipirkti sav ženklę prieš seimą ir dėvėti, idant visi žinotu, jog yra tikrais lietuviais. Su gūdone

Kun. Zlotorzinskas.

Prisiraszė prie „Susiv.:

New Yorko kupa:

1. Miszeikis Jūzas,
2. Bielskiutė Petronė,
3. Baturienė Klementina, *Thorp*, užsidėjo kupa ir naujai prisiraszė:

1. Malinauckas Antanas,
2. Griksza Augustas,
3. Vaitkevyczia Ignotas, seniau prigulį: F. Mikolainis ir M. Mikolainienė.

Pittsburgo drės szv. Jūzapo:

1. Vincevyczia Vincas,
2. Žolynas Jonas,
3. Szidlauckas Antanas, drės Vytauto:
1. Vitkauckas Jonas,
2. Szimkevyczia Antanas,
3. Ambrazaitis Jonas,
4. Balsys Ignotas,
5. Puida Jonas,
6. Stulgaitis Jurgis, nū 20 iki 30 metų.

Mieriai „Susiv.“

Mieriumi arba siekiu „Susiv. L. A.“ yra, visiems žinoma, apszvietimas, dorybė ir materialiszka pagelba.

Apszvietimą „Susiv.“ privalo platyti:

1 Per laikrasztį, savo organą, kurį pirmiaus ar paskiaus turės įgyti.

2. Per knigas, iszdūtas su prantamoj' dėl žmonių kalboje.

Czion reikia užtėmyti, kad jeigu „Susiv.“ sykį nutars iszdavinėti savo laikrasztį, tai sąnariams anas turės but prisiunčiamas uždyką.

Tokį laikrasztį mes galėtu me iszdūti iszpradzių ant mėnesio vieną kartą ir nedidele me formate, kad nedaug kasztūtu.

Talpytusi tame laikrasztyje „Reikalai Susivien.“ ir szeip visokios bėganczios lietuvisz-

kos ir pasaulišką žinią.

Butu labai gerai, nes žmonės tada labiausiai pratyti prieš skaitymą, o „Susivienijimo reikalai“ būtų didesnė tvarka, didesnis parėdkas.

Tas užmanymas yra labai svarbus, prašau aną gerai apsvarstyti.

Pernai metų, padėkim, „Susiv.“ nutarė kad šįmet atspaudyti lementorių.

Lementorius yra paraszytas, jau beveik užbaigtas, ale dūt į spaudą ano be seimo rodos mes neiszdrysoms.

Prie to lementoriaus reiktu dūt padirbdyt daug abrozėlių (nes tokį nutarėme spaudyti). Reiktu specializškai dūt padaryti daug visokių litarų, taip kad drukoriai užgiedoją mums už atspaudinimą ano lementoriaus keletą szimtų.

Mokėti keletą szimtų, isztuszyt „Susiv.“ kasą, iszdūt tiek pinigų, kiek szįmet įėjo, mes neiszdrysoms ir nutarėme geriaus laukti rodos visų. Tie keli mėnesiai juk szį ar tų.

3. Kas link materializkos pagalbos turėtu but sekanti punktai:

1. Kiekvienas pilnas sąnarys „Susiv.“ vyrizskas ar moterizskė, gauna posmertinės 150 dol.

Czion turi buti padėta pasarga, kad tiek posmertinės bus dūdama lyg toliai, kol prie „Susiv.“ prigulės menkiausiai kaip du tukstancziai sąnarių. Kada bus du tukst., bus mokama 200 d. kada bus trys tukst., bus mokama 300 d. ir t. t. kaip tai pereitų metų seimas nutarė.

2. Nepilni sąnariai t. y. toki, kurie neiszbuvo „Susiv.“ szeszių mėnesių arba kurie į laiką, kaip konstitucija rodo, neiszsımokėjo prigulinczios mokeszies: metinės ar posmertinių – posmertinės reikalauti negali.

3. Įstojimas į „Susiv.“ rokūjasi nū laiko užsimokėjimo į „Susiv.“ kasą pirmutinės me-

tinės.

4. Posmertinė, kaip pereitų metų seimas nutarė, privalo but iszmokama isz „Susiv.“ kasos tūj nelaukiant, kada anoji nū sąnarių bus surinkta.

5. Mokasi posmertinė visados mirusio arba mirusios artymiausiam giminei, kurie seka taip: pats arba pati, vaikai, tėvai, broliai ir t. t. arba tiems, kuriems jis mirdamas užraszo.

6. Jeigu posmertinė pareitu mokėti vaikams, o anie butu nepilnų metų, pinigai įsideda ant vaikų vardo į banką.

Reiktu da taipgi įneszti į konstituciją ir tokį punktą.

7. Jeigu kurs isz „Susiv.“ sąnarių taptu taip suzeistas, arba taip apsirgtu, kad dirbti suvis negalėtu, o isz kitur kur neturėtu užlaikymo ir pagalbos, tai „Susiv.“ jo posmertinę visą arba nors pusę, pagal seimo nutarimą, jam gyvam iszmoka.

Jeigu kuris gyvas paima isz „Susiv.“ augszcziaus minėtą paszelpą, posmert jau anos negauna.

Jeigu kurs paima pusę, posmertinės gaus tik likusią pusę.

8. Toks „Susiv.“ sąnarys, kurs paima gyvas bebudamas isz „Susiv.“ paszelpą, gali prigulėti ir mokėti į „Susiv.“ ir toliaus, bet tik isz unaro, kai po garbės sąnarys.

Ligotais ir neturincziais darbo, badūjancziais sąnariais privalo apiekvotiesi vietinės draugystės.

Kn. J. Žilinskas
„Susiv.“ prezid.
(Toliaus bus)

PATEVIAI.

Pasaka

Isz tikrų atsitikimų, paraszyta
Aleksandro Gužuczio.

(Tąsa.)

Karumenizskas prigulėjimas:
Tasai prigulėjimas pildosi

dabar pagal numerių arba liosų, kurių iszėmimas ir apžiu-rėjimas statomų į kariumę jaunų vyrų, darosi vaidingume pavietijos marszalo ir visos komisijos urednjkų; todėl tenai veikime dabojama yra teisybė.

Kiekvienas paszauktas prie atlikimo kariumenizsko prigulėjimo, patsai ir savo kasztu atvažiūja į komisiją o tam reikalui nesigenka isz valseziaus pinigai, katrais kitkart perdetiniai valsezių ir urednjkai dailei szelpiasi. – Rodosi, kad prie tokios rėdos nereikėtu buti nei jokių neteisybių ir apgavimų; vienok patėviai starszinai, starostai ir rasztinjkai, tankiai isz kieszieniaus tamsių žmonių, rublius iszmasina.

Karczemoje sėdėjo starosta draugystėje seno ukinjko Jurgio Kalvaiczio, kurs vaiszindamas starostą, kalbėjo: – Kaip bus pone starosta su mano Antanuku?

– Bus gerai, tik reikia tame veikale pasirupjti – kiek turi sunų? – paklausė starosta.

– Tris – Antanukas vyriausias tai visas paramas mano; be to vaikino negalėcziau gyventi – atsakė rupestingas tėvas.

O tamista kiek turi metų?

– Penkesdeszimts devintus einu.

– Viskas bus gerai, tik zinoma sauso nieks neklauso – ryto ateik į rėdystę, o tūmi tarpu, asz su starosta ir rasztinjku pakalbėsiu.

– Ateisiu – dabar tamista priimk ant pusbaczių – sakė Kalvaitis dūdamas trirublinę starostai, kurs nuleidęs į kieszenių bumaszką, atsiveikino su Kalvaicziu ir isz karczemos iszėjo.

Ant rytojaus Kalvaitis drauge su starosta, įėjo į seklyczią rasztinjko Sobolevo – dabar vyresnybė pastatė rasztinjkais valsezių russkiaus.

– Ką tu, Kalvaiti, pasaky-

si? – užklausė Sobolevas.

– Atėjo žmogus pasikalbėti su tamsta apie tą reikalą, kur asz tamistai pasakojau – ką isztaręs, starosta isz seklyczios iszėjo.

Rasztinjkas paveizėjęs į knygą atrado, kad senas Kalvaitis turi 59 metus amžiaus ir dėlto darbinjku nesirokūja, o isz trijų sunų jo Antanas 21, Jurgis 16 ir Petras 14 metų, todėl pagal įstatymų vyriausias sunus Antanas, kaip vienas darbinjkas giminėje, tur gauti palengvinimą pirmo skyriaus ir nū kariumenizkos tarnystės bus liūsas.

– Jeigu tu, žmogau, nepasigailėsi pinigų, tai sunelis tavo pasiliks namieje – isztarė rasztinjkas.

– Kiek reikės ponuti? – klausė Kalvaitis.

– Man dūsi 25 ir starszinui 10 rublių.

– Dūsiu poneli, tik taiky, idant mano vaikas atliktu – sakė Kalvaitis, ir iszėmęs isz szalbiernos pinigų, 25 rublius rasztinjkui padavė; kurs priimdamas bumaszkas atsiliepė: – Puikiai brolau, – tavo vaikas bus liūsas; o tu dėl 35 rublių ubagais neiszeisi, starszinui 10 rublių patsai atidūk – tarė rasztinjkas.

– Tūjaus ponuti atidūsiu – pasakė Kalvaitis, ir pasikloniojęs ponui Sobolevui iszėjo.

Karczemoje radęs starsziną su starosta, Kalvaitis pastatė jiems butelį vyno, ir įdavęs pirmam 10, o antram 2 rublius; užtikrintas kad sunus neis į kariumę, linksmas pargrižo į savo namus.

Gėda ir vargas! jums turtingi o tamsus lietuviai; kurie galėdami nedūdat apszvietos vaikams savo, ir paliekat anūs įpėdiniais tamsybės jusų – nors esate tikrais tėvais, bet darote kaip patėviai. – Kad sunus Kalvaiczio Antanas butu mokytas, tai perskaitęs įstatymus, zinotu jogei liūsas yra nū kariumenizkos tarnys-

tės, o prigavikai negalėtu pinigų išmasyti.

Prie rasztiniko Sobolevo atėjęs Jonas Batvinis praszė, idant parnesztu isz konsistorijos metrikus sunaus Jūzapo, įrasztu į szaukenczius suraszus ir tą gi Jūzapą, kaip iszėjusį isz metų, nū kariumenės iszliūsūtū.

— Pasivėlinai brolau — asz negaliu priimti tavo metrikus, nės suraszai nusiųsti yra į kariumeniszką komisiją — pasakė rasztinikas.

— Priimk! ponuti, priimk metrikus — praszė Batvinis.

— Tu balandėli ūdega dengiesi — atsakė Sabolevas.

— Asz nebusiu užsimerkęs, ir padėkavosiu ponui.

— Nu gerai, 20 rublių bus?

— Deszimts rublių dūsiu.

— Ne — be 20 rublių, nepriimsiu tavo metrikus — galutiniai isztarė rasztinikas, o dėlto Batvinis derėdamasis ir kloniodamasis, 20 rublių Sobolevui įbruko.

Kad tasai Batvinis iszmanytu reikalą, tai prie praszymo savo nusiųstu metrikus į komisiją, ir be jokio kaszto sunų iszvadūtū.

Ant galo pasakysim: kad turtingi lietuviai, kurie dide-liu kasztu stengiasi iszvadūti nū kariumeniszkos tarnystės sunus, labai neiszmintingai daro, nės tankei be jokios naudos dėl vaikų ir savęs, keletą szimtų rublių prazudo — ar nenaudingiau butu, veltai iszmestais pinigais, leisti sunus nors į pavietijos mokslinczių? kurią iszėjęs vaikas įgytu apszvietą, tarnautu kariumenėje tris metus, pamatytu svieto ir truputį vargo, o parėjęs namo, padoriai elgtusi ir mokėtu tėvus gūdoti — prieszingai, pinigais iszvadūtas tamsus bernas, mažne visūmet netik negūdoja tevų, bet su jais į pesztynes eina. — Dabarnykszcziame laike, karumeniszkoji tarnystė nėra per daug baisi; ypacz mokantiems

rasztyti ir padoriai elgentiems, nės užsitarnavę patėmijimą vyresniųjų, pastoja unteraphicieriais, phelphebeliais, ir labai gerą buvį turi.

Pakalbėję apie nekuriūs žmones, kurie yra patėviais artymui savo, priversti esame užtylėti apie daugumą tokiųgi patėvių, stovinczių ant yvairių laipsnių draugijos.

Dar prigul pakalbėti apie tūs, kurie dėl savęs ir artimo yra patėviais.

Dalybas:

Tinginiai ir girtakliai atveda savę į paskutinį vargą; bet dar didesnius vargus ir aptusztėjimą skleidžia tarp vals-czionių nesutartis giminėse, ir dalybos žemės į smulkias daleles. Koliai namūse viena marti; tai mažai yra barnių ir vieszpatauja sziočia tokia sutartis, bet kaip broliai suveda paczias, ir susirenka dvi, o saugok Dieve, tris marczios; tada tos nakties geguzėlės, visą rėdą ir sutarimą iszgriauna — kožna isz jų nori buti vyresne ir gaspadine, o už karalystę sameczio tarp savęs kariaudamos, įkalba vyrams savo, kad su broliais dalytusi, ir tolei visokius niekniekius tauzija, koliai isznaikina broliszką meilę — prasideda barnys, vaidai ir musztynės, o tada nėra ką veikti, reikia dalytis žemę, triobas ir turtus.

Prie tokio nepagirtino apsiėjimo moterių, ką prigul daryti vyrams? — ar muszti ir bausti paczias? ne — tokios nūmonės neisztarsime: nės paveidus apsiėjimas, butu nūzmus ir barbariszkas. — Tiesdavėjas Turku Mahometas pasakė: „moteriszkę sutverta yra isz kreivo szonkaulio vyro; kas ją norėtu isztaisyti, nulauzsz“ — tasai isztarimas pranaszo Turku, zenklina kad su moterimis reikia apsieiti malonei, ant gero atsargei vesti.

Pagal musų: prie padoro ir protingo elgimosi, prigul vesti moteriszkę ne smarkumu ir

musziu; bet iszmintingais žodžiais, aiszkei rodancziais, kad užsimanymas jos yra blogas, ir dėlto nei joku budu negalbuti pildomas; o jeigu moteriszkę nenorėtu protingos kalbos suprasti, tai vyras turi užlaikyti tvirtumą pobudžio, ir neklausydamas sznekos moterėlės, elgtis pagal savzinę ir protą. Zinome, kad prie tokio apsiėjimo reikia kantrybės, lygios kantrumui ano grekoniszko philiozopho Sokrato, kurį tylintį per visą rytą pati koliojo, o galutinai pūdynę pamazgų ant galvos iszliejo — vienok kantrus philiozophas neuzsirustinęs pasakė „asz taip ir mislyjau, kad po smarkios audros, bus didelis lietus“. Pacziutės musų daug viežlybesnės už senovės laikų Sokrato, pamazgų nepila ant galvos — tur buti moterėlės numano, kad neesam philiozophais. — Gyvenant ant svieto, reikia turėti daug kantrybės, kuri visose kovose anziaus, suteiks mums garbingą pergalejimą.

Palikę moterėles, tą džiaugsmą ir vargą musų, grįztame prie dalybų — kožnas isz dalinanczių nedaboja teisybės; bet stengiasi gauti sav meszkiszką dalį, tai yra: geriauses dirvas ir triobas, o taipgi daugiau naudos — prie tokio apsiėjimo pakilo nauji vaidai ir nesutartys; dėlto patys negalėdami tarp savęs apsirokūti, pakvieczia starostas ir starszinus, kurie patėviai gavę į kieszenių, neveda žmonių į sutartę, bet dar daugiau anūs sukerszin. — Prasideda dalybos: mierūja szventą žemę virvėmis, griauna puikias triobas, ir iszkasa suaugusius vaisinius medzius, o laike tų dalybų, nesuskaitomos barnys, musztynės ir keiksmi. Atsiėjo matyti kad du broliai negalėdami pasidalyti akėczias ir skrynę, pusiau perpjovė — trys broliai pasekancziai dalinosi vežimą: vienas paėmė paskutinį aszį su vienu tekiniu, ant-

ras pirmgalinę aszį taipgi su vienu tekiniu, o tretysis gavo du tekiniu: pirmutinį ir paskutinį; ant galo neįveikdami pasidalyti dviemis vezėcziomis, sukapojo anas į prakurus.

Tuloje vietoje besidalinant rumu, skersinė siena iszvirto, ir vieną isz nesuturinczių brolių ant vietos užmuszė — gal tāsai nelaimingas atsitikimas buvo korone už sugriovimą gimtinės.

(Toliaus bus)

Margumynai.

— *Trys didžiausi miestai: New York'as, Paryzius ir Londonas.*

New York'as sziuose 1895 metų turi savyje gyventojų 2 milijonu. Londono gyventojų skaitlius isznesza 4,200,000, Paryziaus gi — 2,400,000.

Lononas užima 75,000 ekerių žemės, New York'as 24,000, o Paryzius 18,700.

Londono yra 600,000 namų, New York'e 115,000, o Paryziuje 90,000.

Londono priskaitant gyvena tiktai 7 ypatos vienam name, New York'e 18, o Paryziuje 25.

Ilgumas gatvių Londono 1,380 mylių, Pażyziuje 600 mylių, o New York'e 575 myles. Ilgumas vandeninių rūrų (City Water) Londono 2,300 mylių, Paryziuje 410, o New York'e 444 myles.

Londono ugninėje sargyboje tarnauja tiktai 1000 žmonių, New York'e 1,100, o Paryziuje 1,500. — Londono blėdis padaryta per ugnį isznesza ant \$7,500,000, New York'e \$5,500,000, Paryziuje \$1,000,000.

Gražiausias ir didžiausias parkas (daržas) Londono „Hyde Park“ užima 400 ekerių. — Gražiausias parkas Paryziuje „Bois de Boulogne“ užima plotą 2,200 ekerių. New York'e „Central Park“ užima plotą 840 ekerių. — (Pabaiga ant puslapio 448)

LIETUVOS ISTORIJA

nū seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

**PARASZYTA SIMANO DAUKANTO BUVOUSIOJO VILNIAUS
UNIVERSITETO PHILOSOPHUOS MAGISTRO.**

(Tąsa).

Todrin regiasi Vytautas ateinantį metą sukėlė Lietuvoje seimą, kuriame patvirtino lūmas Žemaicziūse, vyskupiją, kurios buvusių paženklino Varnūse arba Midinikūse, lygia dalia virsziaus minavotas bažnyčias. Tengi teiravosi ir apie Czekų reikalą. Nes, jog jis pats neigi Jaugalius neturėjo vaiką: paskūjui trecziōji žmona, kaip minavojau, buvo mirusi, linkėjo jam ketvirtą paczią vesti ir pirszo jam į žmonas savo sesers dukterį Sopiją kuningaiksztatę, Aleksandros Algerdatę, urėdo Kijavo dukterį, mergaitę didei graksztę ir mandagę. Ji buvo Gudų tikybos, todarin nesangi krupavo, jog ir to paliavimūs Lenkai nekęs, bet nūtake su tėvo leidimu perėjo į Romos tikėjimą, kurią porą Motiejus, Vilniaus vyskupas, palaimino.

Czekų siuntiniai atkeliavo tretį kartą į Lietuvą. Kaipogi Vytautas praėjusį kartą abejotinu rodėsi, nu vilėsi rasi ben pas jį kanoris nuveiksia. Vytautas jų ukės dumoje, czionai nenorėjo į Czekų ukės reikalus kisztiesi. Bet slaptu jiems apreiskė, jog jis szirdingai norėtu Czekus nū jų neprietelių glemzti, jei tiktai tą galėtu daryti be savo abidos, todėjus linkėjo jiems savo posunį Zigmantą Karjebutą, garsų karės vyrą, sav iszsirinkti, jo vardu užsidengęs galės jis Czekus szelpti. Siuntiniai paklausė jo, vildamiesi, jog Jaugalius tą patį darys ir tūjau Karjebutas isztraukė slaptu skubinai su Lietuvos kariauna į Czekus. To ciesorius Zigmontas nevilėsi. Nu jis ėmė siundyti kryževius Lenkams ir Lietuviams paliaubas atsakyti, idant kaipnoris sugražintu Lietuvių kariauną isz Czekų. Tas buvo jau Lenkams ir Lietuviams zinomas; todarin gulo Vytautas su Jaugaliumi su keliomis deszimtimis tukstanczių į Parusnį. Kryževiai su 300,000 traukė priesz, ketėdami į aiskią muszą isztikti, bet karės dumoje sūtare nestoti į aiskią muszą ir tiktai į piles isitraukę ketėjo jas ginioti, palikinę lygmes ir laukimes Lietuviams ir Lenkams siaubti, kurie su savo lengva jotia kardu ir ugnia vis vertė į peleną.

Tūm tarpu atkeliavo vyskupas Korvei, ciesoriaus siuntinis, raminti Lietuvių. Jis lugojo vardan savo ciesoriaus Karjebutą isz Czekų, gražinti ir kryževių nekariauti, stygavodams ciesorių rengentįsi užganą jiems padaryti, jei jie jūm nekliunasi, tad jis leidžia jiems iszrinkti tarp tėvunų Lenkų ir Czekų, kurie jų barnius nusprėstu. Jaugalius atsakė: „ciesoriaus teisybės ir bendrybos jis gana jau prityręs isz jo paskūjo dekreto, kursai perdaug neteisingu ir prieszingu pasirodė; czionai ir taip sakėsi jis nepirmu ginklą pakėlęs, kaip kad kryževiai buvo paliaubas sulaužę. Ciesoriaus slapeziosios gromatos yra lyciumi tos karės. Jo posunis Karjebutas, paaugęs karės lopynėse, savo geru noru, ne jo liepimu, Czekus szelpęs, todarin kūmet jis pats pageis, tūmet isz Czekų tegrižsz“. Taip lengvai kalbėjo Jaugalius, bet smertas Vytautas suszuko: „Mano įsakymu Karjebutas į Czekus įpūlė, idant mano apmaudą ant ciesoriaus nugiežtu, asz dūdu

mano zodį: patolei jis tenai bus, pakolei ciesorius iszbus ir tiek jam žalų pridarys, kiek ikisziolei Lietuviai ir Lenkai nū jo nukentėjo.

Tą tepeszę iszkeliavo siuntiniai ir kariauni ėmė vėl siaubti po kryževių krasztą, gavusi įsakymą apent pas Toruną susirinkti. Czia tūm tarpu kryževiai abaze apsitverti, bet 16 paparczių Lietuvos ir Lenkų gavo įsakymą neprietelių nū to gaiszinti iki visai kariaunai susitraukent, bet kryževiai, palikinę lig laikui abazą, sulindo į piles. Nu Lietuviai visas apygardas apie Toruną ir Kulmo pilę sudegino, kuriems siaubiant nei viens kryževis nevaidinosi isz pilių ir nieksai neramdė nuteriojamų įbingusių Žemaiczių. Todarin turėjo kryževiai nusizeminę pakajaus lugoti; bet Jaugalius lig 17 dienų Szilo mėnesio paliaubas tepadarė ir paženklino dieną sandaroms savo abaze. Susirinkus tenai kryževių vyriausybei ir atėjus Padaugavio mistrui, vos nevos su didžiu vargu ezere Melno pakajų padarė ir prisiekė su tokiomis iszlygomis: kryževiai nevien iszsizadėjo Žemaiczių ir Sudaujų, bet dar visus rasztus, kuriais kryževiai savino tūs krasztus, turėjo adūti Lietuviams ir prisiekti, jog kiti visi rasztai, kurie dar rastusi prieszingi toms sandaroms, nekoksios tvirtybės neturės; Lietuviai ir Lenkai pagražino vis kryževiams, ką jiems tūm žygiu buvo užėmę, ir kas tas sandaras pirmasis sulauzys, to padoniejie nebtur daugėsnei beklausyti. Tūjau pagal tas sandaras ir rubezius užvedė tarp kryževių arba Parusnio ir Lietuvių bei Žemaiczių.

Tas pakajus tol tepateko, kol buvo Lietuviai ir Lenkai Parusnyje, kuriems vos paėjus, ciesorius apskelbė neoriu visą tą, ant ko kryževiai be jo zinios ir valios buvo pasiėmę. Todarin Lietuviai ir Jaugalius ateinantį metą tiekėsi į naują karę, ketėdami kryževius lig paskūjo tremti lauk ir savo senovės krasztus apent atimti. Ciesorius, matydams Lietuvius isz peties imsent, nuleido pas didį mistrą siuntinį, liepdams jam kūveikiausei su Jaugaliumi ir Vytautu sandaras daryti, nebklusdams jo tarpinimosi. Tose naujose sandarose nieko neperkeitė, kas buvo ant Melno ezero sutarta, negut tai, jog lugoiant kryževiams vardan ciecorius pažadėjo Vytautas su Jaugaliumi isz Czekų Karjebutą parvadinti. Tą patį metą didi badai buvo Maskolijoje ir daug svieto tenai prapūlė, vieni iszmirė, kiti iszsidangino į Lietuvą.

Karjebuts tūm tarpu savo narsybe ir savo laima buvo visai ciesoriaus kariauną isz Czekų iszujęs ir visą rykę nū Vokieczių vergybos iszliūsavęs, o savo guvumu Czekų didūmenei taip isigerinęs, jog aiskėi rodėsi, butinai jų ukės karuną įgysęs. Bet Jaugalius ir Vytautas, kuriūdam jis ta visa savo laima skolėjo, nelinkėjo jam to daryti, szis pakusęs jiedum pargrižo isz Czekų, czionai neveltu, kaipogi Jaugalius buvo jam pažadėjęs į Czekų vietą Dobrinės žemę adūti, bet kad karalius ankstėsi su atteisimu savo žadėjimo, o Karjebuts tūm tarpu pasigailęs paliktos rykės užsikėto apent į Czekus grižti; bet Vytautas jį nutvėrė, rasi gerindamas ar krupaudams popiežiaus Martino V, kursai Vytautą savo gromatoje didei baudė, sakydams, jog jis kaipo vieszpats kataliks ermyderį Czekų ir atskalumą Karbuto paszalpa neplatintu. Tai regėdami kryževiai nebsziauszėsi ir pagal sandaras Sodaujus ir Žemaiczius sugražino ir Vytauto akivaizdoje naują rubezių užvedė.

Visam nutikus, karalienę Sopiją 12 dienoje Sausio mėne-

sio su iszkilme apkarunavojo. Vytauto tenai nepasitiko, nesang jis buvo su karaliene susibaręs nū tokio lycziaus: Jaugaliaus duktė Gedvydė pirmosios žmonos dabar ką buvo suderėjusi su Brandenburgijos valdimieru Pridrikiu, kurio Vytautas jau pats, jau pagunda popiežiaus Martino V neapken-tė, noris minavotą Gedvydę nevien daug kitų kuningaikszečių bet dar trys karaliai pirszo, vienok vis buvo veltu ir Gedvydė isztekėjo už Pridrikio. Nu Vytautas visą apmaudą giežė ant Gedvydės, pamatę karalienę tardams ją karaliumi butinai valdant.

Tūm tarpu Czekų siuntiniai vėl atkeliavo ir visaip norėjo Karjebutą apent pas savę pagražinti. Jaugalius to nenorėjo, bet Karjebuts tiekėsi slaptu ir daugybė Lietuvių ir Lenkų pasiēmė Czekams į talką eiti, tulus tarp jų iszvdėdė jau pirmu, taip jog Lietuviai ir Lenkai graudino Vokieczius Czekūse, lig nepajutus dar Lenkūse, jog Karjebuto jau nebėra. Ciesorius tarė Jaugalių ją graudinti, kursai to dėjęs gūdėsi vieszpacziams arba karaliams; Jaugalius teisindamosi užgriebė Karjebutui vis, ką jis Lenkūse, Lietuvoje ir Gudūse valdė ir apskelbė jį kaipo pakajaus lauzytoją ir majestoto žalytoją.

Ateinantį metą gimė Jaugaliui karszinczius, kurį prami-nė savo vardu Vladislovu. Apkriksztyjo jį Sausio mėnesyje ateinanczių metų; kuria dingste Jaugalius pakėlė didę pūtą. Vytauts ir tenai nebuvo per apmaudą ant karalienės, vienok jis nusiuntė jaunam karalaicziui sidabro kauszelį, 100 svarų sverentį. Vasarą vėl rodosi ankritis, nū kurio karalius ir Vytauts su visa savo rumų szejmyna, pasislėpusiu Lietuvos giriose linojo. Paskui Jaugalius sukėlė sueimą į Kujavos Breszių. Czia suejus siuntiniams, karalius kaip įmanęs stei-gė, idant lūma jo sunų jo karszincziumi patvirtintu. Ant galo lūma pažadėjo, bet raszto patvirtinimą ne karaliui pa-cziam, bet vyskupui Krokavos Zbignievui Olesniekiui įdavė, kurį jis nepirmu turėjo karaliui iszdūti, kaip kad jis vis at-teis, ką vien Lenkams buvo pasiēmęs.

Taip Jaugaliui brusdant Lenkūse, atėjo Vytautui į Lie-tuvą žinia, Vieszpatį Tautorių Kuidadotą traukentį su ka-riauna ant Adocjos kunjgaikszečio. Vytauts tą iszgirdęs, isz-leido stiprią kariauną priesz minavotus Tautorius, kuri susi-nėrusi su Jurgiu Adocjos kunjgaikszečiu kruvinoje muszoje Tautorius pergalejo lyg Maskolių talkai neatėjus; taip jog vos pats vieszpatis beiszspruko o jo vieszpatiam sugavę, vie-ną nusiuntė į Lietuvą Vytautui, antrą į Maskvą d. kunjgaiksze-cziui. Tūm tarpu Vytauts palikęs namieje tiekėsi į karę nei vienam nežinant kur.

Žiemai besibaigiant suprato zygiosent į sziaurinę Gudiją, beje priesz Pleskavionis, kurie, Vytautui kariaujant su kry-zeiviais, visados talkinėjo Padaugavio vokiecziams ir lygiai su jais Lietuvą teriojo. Todrin Vytauts senei jau ant jų grumsdė ir laukė tiktai pragumo apmaudą nugiežti. Jutę tai Pleskavionys, siuntinius pas jį atleido, lūgodami ir kuku-lūdami, bet jis siuntinių neklausė ir artinosi su kariauna. Atėjęs ties Voroneczų pile, 3 nedėles partimsojo, negalėdams tolesnei bepereiti įpijusiais vieszkeliais nū tojtimpinių lytų ir darganų, užvis taip szlapiame kraszte, kaip kad Pleskavionių buvo, nieko nebgalėjo nuveikti. Tai regėdams Vytauts san-daras padarė, kuriam Pleskavionys 1400 svarų sidabro už zy-gį užmokėjo.

Vytauts noris įgavo atvangą nū korių, vienok niekados

niekūmi nekliovėsi. Nu apreiszke regiamą savo neapikantą ant karalienės, tužo jis tūmi, jog karszincziui gimus, jis nū Lenkų sosto atliko, krupaudams, jog Jaugaliaus kiltis ilgainiu atims jo kiltei ir Lietuvą. Kryzeiviai visupirmu pasergėjo tą jo suniurimą ir steigė dar didesnei jį jurdyti, taip jog jis aisz-kei su karaliumi sukerszo. Didus glūsnevimas kryzeivių taip padarė, jog jis lugojo nū karaliaus, idant jis maluną Libiecz su žeme jiems padovanotu; noris jie numanė, jog lugojimas jo nieko negelbės, tacziaus vylėsi, jog nedūdant karaliui, dar didesnei Vytautą įpykįs. Lenkai tą pajutę ir sukėlė seimą į Vartą, iszpeizojo tenai didį mistrą Paulių Ruzdav, jog jis jų karalių su didžiu Lietuvos kunjgaikszečių nor sukerszinti. To nekako dar, ateinancziame seime Lancziev vyskups Kro-kavos Zbignevs į vardą lomų didei graudzei persergėjo patį Vytautą, kuris tūm didesnei dar užsirustino, bet savo rustybę slėpė, vis ketėdams, o nieko nedarydams ir apmauda giežė ant karalienės: lycziumi buvo jos tankios sangriuvos: kaipogi trecziūju kudikiu buvo jau nebgalinti, skelbama buvo per-gulius turinti. Jaugalius tokį skelbimą praszalinį gelėjo leisti, kurs jo vaikus nū ukės sosto stumdė. Todrin sukėlė jis visūmenės seimą Lietuvoje į Orodlij. Czia susirinkusi abi tauti spendė apie karalienę, kurią nuteisinusi jos vainotojai Lenkų erzilai pagal ukės įstatymą nukankino.

Tūm tarpu Naugardionys, neklausę Vytauto, sav rube-zių perkėlė ir naują rybą užvedė. Tas supykino Vytautą, kursai sukėlęs kariauną, ateinantį metą traukė priesz didį Naugardą. Visupirmu Opocznos arba Opoczkos pilę apsto-jo. Pradžioje gyventojai nešorėjo pasidūti ir jiemi gintiesi, kurie, grudantiesi Lietuviams per tiltą pilies angon, paskubė-jo tiltą pakirsti ir taip daugybės Lietuvių su tiltu į lužo, tarp kurių vieni iszskendo, kiti krisdami ant mietų, tycziomis įkal-tų, pasimovė, o sugautiemsiems kailius dyrė Vytautui regint, kursai gavęs pagelbą isz namų, smultesnei jiemis vētravoti pilę, kurios gyventojai nusiminė ir regėdami nebstengsę, pa-sidavė Vytautui, pasiēmę mokėti 700 svarų sidabro kasmetą abrakui. Nu tenai Vytauts su visa kariauna traukė Didyn Naugardan visugarsiają savo prekybą Sziaurės pilėn, kurios paczių gyventojų 600,000 buvo, o turtai ir lobiai nepasaikau-ti. Kaipogi patarlėje buvo sakoma, kas gal ką priesz Dievą ir didį Naugardą nuveikti; pelkės, balos, versmės neiszzen-giamos, girios neperlendamos gyniojo dar tą garbingą ukę nū visų neprietelių; bet nurambėjusiems karėse Vytauto karei-viams tūjtipinėse kryzeivių karėse, nupentėjusiems nū vargų, žygių, bado, szalczių ir darganų, balas ir girias pereiti buvo nekas: Kaipogi Vytauts liepė tenai 10,000 vyrų kirtėjų skin-ti kelią per jūdają girią, o per balas žemgrindas grysti, tie-siau į Didįjį Naugardą.

(Toliaus bus.)

(Pradžia ant puslapio 445)
Izmokėjimai ant miestis-
kų reikalų Londone isznesza
70 milijonų dolerių kasmets,
Paryziuje 65 milijonus, o New
York'e 44 milijonus.

Palicmonių Londonas turi
14,000, Paryzius 6,000, New
York'as 3,000. Aresztavotų
ypatų kasmets buna Londone
150,000, Paryziuje 100,000,
New York'e 85,000.

Apszvietimas gatvių kasz-
tāja Londone \$2,000,000, Pa-
ryziuje \$500,000, o New
York'e \$800,000. Londonas
75,000 lempų, Paryzius 50,000,
New York'as 28,000 — ne-
priskaitant prie jų elektrikos
szviesos.

Londonas buxo uzdėtas 60-
am, Paryzius 360-am, o New
York'as 1614-am mete po
Kristaus užgimimui.

Ant vieno ėkerio Londone
pripūla gyventojų 50, Pary-
ziuje 120, New York'e 80.
Tirszcziausei užgyventa dale
Londone yra Vaitczapl (Whi-
techapel), Paryziuje Templ
(Temple) (290 ant ėkerio), o
New York'e 10 vordas (zy-
diszkas distriktas). Tenai
pripūla 700 gyventojų ant
vieno ėkerio. „A. R. V.“

Dainos.

Surinktos Krūpių parapijoje,
Sziauliu paviete.

30.

Kada buvau jaun's bernelis,
Reik man joti į vaikelį,
Paliekt' senas tėtuszėlis,
Kaip girelėj' aržūlėlis,
Viespuvina aržūlėli,
Verkė manęs tėtuszėlis,
Neverk manęs tėtuszėli,
Jau asz esu žalnierėlis,
Jau asz esu žalnierėlis,
Neprietelių kirtėjėlis.
Kukūj' girioj' geguzėlė,
Verkia manęs matuszėli,
Neverk manęs matuszėle,
Jau asz esu žalnierėlis,
Neprietelių kirtėjėlis.
Žyd' darzelyj' lelijėlės,
Verke manęs seserėlės,

O ko žydit lelijėlės?
O ko verket seserėlės?
Kad pareisiu kad pargrįzsiu,
Dovanėles jums parnesziu:
Asz parnesziu aukso žiedą,
Žalių rutų vainikėli.

Liutikei 7 Kovo, 1888 m.
Marė Kuszlevyčia.

Tėmykite Lietuviai!

Chicagoje Moksliszka Dr-tė
Simano Daukanto atgrajys
pirmą lietuviszką teatrą „Pjo-
vynė Kražiūse“, nedėlioje
15 d. Rugsėjo, salėje Pulas-
kio, 800 S. Ashland ave., arti
18-tos ul. Prasadės 7-tą va-
landą vakare, duris salės ati-
darys nū 6 valandos. Tiekie-
tas paprastas po 25 c., o ant
dviejų pirmųjų rėdų sedynės
po 50 c.

Bus tai puikus teatras, ant
kurio Lietuviai pamatys savo-
mis akimis kaip Maskoliai žu-
dė Lietuvius Kražiūse 1893
mėtuse.

Dėlto užkviečiame visus
lietuvius ir lietuvaiteis ant to
vakaro prisirengti ir pributi
pamatyti tą gyvą paveikslą
„Kankinimą Lietuvių Kra-
žiūse“.

Užpraszo Dr-tė S. Daukanto.

Apgarsinimai.

— Isz Chicagos. Czionai
lietuviai dasilaukė vieną ir
geriausią lietuviszką krautuvę
laikrodėlių: Kelsch Noreiko
& Co. Velyjame visiems lie-
tuviams pirkti laikrodėlius,
lenciugėlius, žiedus ir kitus
daiktus no jų, nės tai yra tikri
lietuviai, katrie gauna dau-
giau ir daugiau kostomerių
kožną dieną. Jie padidino
savo biznį pardūdami ne tik-
tai vienus laikrodėlius, bet ir
visokius daiktus kaipo: ma-
szinas dėl drukavojimo gro-
matų, maszinas dėl siuvimo,
armonikas, britvas, peilius ir
t. t. Iszsiunczia daiktus į vi-
sus miestus ir miestelius Ame-
rikos. Kas prisiųs savo adre-
są, gaus lietuviszką katalogą

ir gražų abrozėli dykai. Ad-
resavok taip: Kelsch, No-
reiko & Co. 105 Brown St.
Chicago Ill.

Knigos pargabentos isz užmarės: Maldų knygos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skar-
bn 2.00 iki 3.00.
Garbe Dievaj ant aukezybės „ „ „ \$1.50.
Balsas Batandėlės 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
Kninga giesmių arba Kanticzkos „ 75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant
paveiklo kanticzkų 75c.
Istoriszkos dvasiszkos įtalpos knygos,
Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus, 75c.
Istorija seno ir naujo Istatymo su abrozėli. 15c.
Istorija seno Istatymo „ „ „ 25c.
Gyvenimas Marijos „ „ „ 20c.
Menuo Szvenczianslos Marijos Panos 30c.
Sopulej Motynos Dievo „ „ „ 30c.
Evangelijos supunkels aparais 1.00c.
Gyvenimaj Szventuju, ant visų metų kožnos
dienos, pirma, antra, treczia ir ketvirta
dalis už kožną dalį po „ „ „ 65c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ „ „ 10c.
Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.
Istoriszkos knygos svietiszkos įtalpos.
Istorija Lietuvos „ „ „ 30c.
Trumpa senovės Lietuvių Istorija 10c.
Apfinkrasztlis kun. Petravyczius į Vilniaus
džiakonystės kuningus 1870 m. „ „ 5c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba
nedėkingi, graži knygutė kurloje apraszta
visi mūsų prietikiiai su lenkalanė pat
krikszto Lietuvos 5c.
Žiponas bel žiponė „ „ „ 40c.
Žirgas ir vaikas „ „ „ 20c.
Vytautas didis Lietuvos kunjgalksztlis 30c.
Aplio senovės Lietuvos pille „ „ „ 10c.
Knygos poetiszkos.
Senkaus Jurgis „ „ „ 15c.
Vitoliorauda, puikus poematas isz
senovės Lietuvių gyvenimo, 2 knygos 1.25c.
Dānolalcio pavasario linksmybės 10c.
Konradas Valerodas „ „ „ 10c.
Tėvyniszkos giesmės „ „ „ 5c.
Jūkaunos dainos „ „ „ 5c.
Naujos dainos „ „ „ 10c.
Birutės dainos „ „ „ 10c.
Tėvynainių giesmės „ „ „ 40c.
Petro Armino rasztal — eilės 10c.
Pagrėnų gobtuvės — teatraliszka 10c.
Ponas ir Mužikal, Drama penklose permainose,
paraszta Aleksandro Gužuczio, 15c.
Apysakos.
Patangos Juze, linksmi skaltymai „ „ 20c.
Kas taisybė tai nemelas puiklos apysakėlės
isz Lietuvių gyvenimo 15c.
Historije apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus
isz Neapolio ir apie Petrą kareivį 20c.
Pajudkime vyrai žemę, puiki apysaka
paraszta patrijotiszkoje dvasėje pagal
vengriszka pono A. isz B. autoriaus
knjgūtės „Kas taisybė tai ne melas“ 15c.
Pasaka apė Szaltabuzius (Jūkinga) 5c.
Žiemos vakaro adynėlė, vokieszkom raidėm 20c.
Mužikėlis „ „ „ 15c.
Valkų knygėlė „ „ „ 15c.
Ant Nakvynės „ „ „ 5c.
Kainynų pasaka 5c.
Kaukazo belaisvis 5c.
Kur mollė, ten ir Dievas 5c.
Kas kaltas 5c.
Negirdėtas daigtas 5c.
Pasakojimas apie valtą ir jo rasztinjā 5c.
Senia Makrickas 5c.
Vakaras Tilviko pirktelė 5c.
Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi
skaltymai. [ketvirta dalis
„Sziaulėnieszko Senelio“] 15c.
**Moksliszki rankvedžiai ir
kitokios knygos**
Kninga dėl iszalmokinimo visasvietinės kalbos 15c.
Aplie buvimą Dievo „ „ „ 5c.
Grieszninkas priverstas metavotis „ „ „ 15c.
Pamokalai aplie trusą „ „ „ 5c.
Talmudas ir musų žydat „ „ „ 10c.
Szkala su kalba „ „ „ 20c.
Prieszauzris „ „ „ 20c.

Kaip įyti pinigūs ir turta „ „ 20c.
Girtybė 5c. ir 10c.
Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta,
kaip labai svieta slogina maskolių valdžia 5c.
Aplie Dangų 5c.
Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c.
Lietuvos gaspadinė 10c.
Žodynas kun. M. Miežinio \$200.
Naujas elementorius (1893 m.) apdarytas
su puikiais paveiksiais 15c.
Trumpa peržvalga lietuviszkos darbu
Amerikoje 20c., dėl perkupczijų po 10c.
Kalendoriai ant 1889, 1890 ir ant 1894 m. po 10c.
Įvairios dvasiszkos knygos,
Pamokalai ant didziųjų metinių esvencų ir di-
dziosios nedėlios, 50c.
Tiesos Žodžiai, 35c.
Filotea arba kelias į maldingą gyvenimą 50c.
Pokillis Szventųjų „ „ „ 15c.
Izguldimas metiniu szvencziu
labai naudinga knygėlė 10c.
Mokelas Rymo kataliku „ „ „ 40c.
Kas yra griekas? „ „ „ 15c.
Nekaltybė „ „ „ 20c.
Vartai dangaus „ „ „ 15c.
Pekla, arba amžinas pragaras 75c.
Arielka yra nūdai; su ilustracijomis 30c.
Garsas aplie bajybes Dievo sudo 25c.
Raktas į dangų „ „ „ 15c.
Didžioji nedėlia „ „ „ 5c.
Kaip Sumenijū nuspakajti „ „ „ 15c.
Vadovas į dangų „ „ „ 40c.
Prisigatavojimas ant smerczio „ „ „ 40c.
Draugija dėl duszių „ „ „ 5c.
Lietuviszkos miszios „ „ „ 10c.
Kasdieninės Maldos 5c.

Notos dėl partapijono.

Varpelis [valcas] 30c. Dėdlenė [polka] 30c.
Sudiev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai].

Kražių skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c.
Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c.
Visoki abrozėliai su maldelėmis po 5centus.

KNINGOS EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nū seniausių gadyntų iki
Gedimino D. L. K., paraszta 1850 m.
Simano Daukanto. Kninga pirma,
gaunama už 1.50c.
Budis Senovės Lietuvių Kalėnų ir Zemalczių
paraszta Simano Daukanto, gaunama už 1.00.
Istorija Katalikų Baznyczios, „ „ „ 1.00.
Europos Istorija su žlamaplais „ „ „ 50 ct.
Lietuviszkos DAINOS isz visur surinktos 200c.
Pasakojimas Antano Tretninko paraszė vyk.
Zemalczių Motiejus Valancziuskas, 25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.
Dievatis, apysaka szlios gadynės 1.00 ct.
Aplieka Dievo „ „ „ „ \$1.00.
Aukso Verzis, labai puiki drama „ „ „ 20 ct.
Du puikus apraszymaj aplie nedorybą
zydo ir pikta augynima waju \$1.00.
Eglė, žalczių karalienė ir iszgrovimas Kauno
pilies 1362 m., du puikus dramatai
paraszti Aleksandro Gužuczio, 25c.
Historije gražios Katrukos ir jos visoki
„ „ „ „ atsitikimai 10c.
Historije isz laiko Francuzkos
„ „ „ „ valnos Afrikoj' 30c.
Isz po budelo kalavijo ir Kajlmas, dvi puiklos
apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag. 40c.
Istorija Septynių Mokintojų 50c.
„ „ „ „ ir Lietuivio Sapnas 80c.
Jurgis Mitostawskis „ „ „ 80c.
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas
Unijotų po valdžia maskolians 50c.
Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus
ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c.
Konstitucija dėl darbinjū „ „ „ 10c.
Namelis pustelnjko „ „ „ 75c.
Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz lajko
„ „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct.
Puikus apraszymaj tikru ateytikimu isz
„ „ „ „ czesu wajnos 1863 metu 40 ct.
Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. \$1.00
„ „ „ „ „ abdarytas \$1.25.
Puikus apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1.00.
Rinalda Rinaldinas „ „ „ „ \$1.50 ct.
Senowes apraszymas apie Duktery
„ „ „ „ Filypo Karejwio 50 ct.
Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis
Fykra tejaybe isz Suwatku gubernijos 15 ct.
Szwiesla Dievo „ „ „ „ 65 ct.
Titkus Peraj Karalius, „ „ „ „ 25 ct.
Uzystanawik ant to geraj „ „ „ „ 50 ct.
Witasir Korynna historije isz lajko persekiojimo
Baznyczios S. per Deoklecijana 95 ct.